

Tribuna școlii

Revistă editată de
Ministerul Educației și Învățământului
și Uniunea Sindicatelor
din Învățământ, Știință și Cultură

Anul VIII (XXIX) Nr. 196 (1282)
Simbătă 14 octombrie 1978

8 pagini — 1 leu

„Problema politehnizării învățământului liceal și a învățământului universitar — atît tehnic cît și de științe sociale — constituie o necesitate pentru a putea ține pasul cu marșul uriaș al științei, al cunoașterii umane.“

NICOLAE CEAUȘESCU

Pregătirea pentru muncă și pentru viață a tineretului școlar

Prof. RADA MOCANU
adjunct al ministrului educației și învățământului

Am început un nou an școlar — așa cum s-a statornicit, ca o tradiție scumpă pentru școala românească — primind indemnul și indicațiile tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, care, împreună cu tovarăsa Elena Ceaușescu și alți conducători ai partidului și ai statului, inaugurează, de fiecare dată, cîte o nouă etapă de pregătire pentru cele peste cinci milioane de elevi și studenți din țara noastră.

Din cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu rostită la deschiderea anului școlar, reies ca îndatoriri să perfecționăm continuu predarea și însușirea științelor fundamentale — fizica, matematica, chimia, biologia — și asimilarea în cele mai bune condiții de către elevi a concepției revoluționare despre lume, a istoriei și culturii patriei noastre.

Este necesar să adincim — în spiritul politehnizării învățământului — caracterul formativ al muncii, al activității tehnico-productive pentru toate tipurile și profilele de școli și pentru întregul învățămînt superior, astfel ca, printr-o stăruitoare și eficientă activitate didactică, să sporim aportul școlii la pregătirea cadrelor pentru toate sectoarele de activitate din economie, din domeniile sociale, din știință și cultură.

Avem obligația să integrăm organic, în pregătirea tineretului din toate specialitățile de învățămînt, ansamblul disciplinelor de cultură generală, cu preocupările tehnice și tehnologice, cu educația artistică și cu pregătirea de cultură fizică și sport, astfel încît școala să asigure, în strînsă colaborare cu toți ceilalți factori educativi, formarea complexă a personalității comuniste, a schimbului nostru de mîine.

Pentru fiecare educatoare, învățător, maistru și profesor să constituie un prilej de mîndrie sporirea aportului personal la realizarea obiectivelor revoluționare ale învățămîntului, sădirea la elevi a hotărîrii de a se pregăti temeinic și de a realiza în practica muncii și vieții de fiecare zi, frăția dintre poporul român și naționalitățile conlocuitoare, de a-și concretiza patriotismul socialist prin fapte care să contribuie la înflorirea patriei și la fericirea poporului.

În acest an școlar, mai mult ca în orice alt an precedent, să dăm întreaga atenție pregătirii responsabile a fiecărei ore de curs, să adincim munca de diferențiere și de individualizare a învățării cu fiecare elev și să luptăm cu hotărîre împotriva oricăror pierderi din efectivele școlare.

În același timp, este deosebit de important ca toate cadrele didactice să depună toate eforturile necesare pentru a se pregăti și a se perfecționa în vederea slujirii țelurilor revoluționare ale învățămîntului nostru, cu înaltă competență politică, de specialitate și pedagogică; se cere o comportare exemplară din partea tuturor educatorilor, în școală și în afara ei pentru a exercita și pe această cale o influență pozitivă asupra formării personalității elevilor; se impune de asemenea, folosirea unor astfel de metode, procedee și forme de organizare și desfășurare a lecțiilor, a tuturor activităților, care să dea o cît mai mare eficiență procesului de predare-învățare în toate instituțiile de învățămînt.

Vom aprecia munca fiecărui educator și a fiecărui colectiv didactic după rezultatele obținute în munca desfășurată cu elevii, după angajarea acestora la învățatură, în munca patriotică și obștească, precum și după orientarea școlară-profesională a elevilor, cu precădere către sectoarele prioritare și specifice fiecărui județ în parte.

În prezent — datorită hotărîrii Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R. — are loc dezbateră publică a proiectului Legii învățămîntului elaborat pe baza Hotărîrii Plenarei C.C. al P.C.R. din iunie 1977 și a indicațiilor tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al partidului; să participăm la această amplă dezbateră, acționînd cu întreaga noastră capacitate pentru legarea mereu mai strînsă a școlii românești cu realitățile actuale și de perspectivă ale dezvoltării economico-sociale ale țării.

Prin tot ceea ce vom întreprinde și vom realiza în anul școlar 1978 — 1979 să avem în vedere scopul fundamental al școlii noastre de toate gradele: realizarea unei noi calități în pregătirea pentru muncă și pentru viață a tineretului patriei.

PROIECTUL LEGII ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

COMITETUL POLITIC EXECUTIV AL C.C. AL P.C.R. A HOTĂRÎT CA PROIECTUL LEGII ÎNVĂȚĂMÎNTULUI SĂ FIE SUPUS DEZBATERII ȘI ADOPTĂRII DE CĂTRE MAREA ADUNARE NAȚIONALĂ ȘI, DE ASEMENEA, SĂ FIE SUPUS ÎN PREALABIL DEZBATERII PUBLICE. INVITĂM CADRELE DIDACTICE CA, ALĂTURI DE ALTE FORME ORGANIZATE DE DEZBATERE A PROIECTULUI LEGII ÎNVĂȚĂMÎNTULUI, SĂ ADRESEZE REDACȚIEI PUNCTELE DE VEDERE, PROPUNERILE IZVORITE DIN EXPERIENȚA MUNCII LA CATEDRĂ ȘI DIN DORINȚA DE A CONTRIBUI LA CONTINUA PERFECȚIONARE A EDUCĂRII TINERELOR GENERAȚII.

Programul muncii noastre. A înțelege, a iubi copilul

Fac parte din promoția de absolvenți ai Liceului pedagogic — anul 1978 — și am trăit, de curînd, evenimentul ce va rămîne neșters în memoria mea: prezentarea la catedră.

Deși m-am născut la Bodești, relativ departe de satul pentru care am primit repartiția, părăsind locurile copilăriei, am venit aici, la Mesteacăn, cu bucuria și dorința de a-mi realiza visul, de a modela și pregăti tînăra generație, așa cum și noi am fost pregătiți, în spiritul concepției revoluționare a Partidului Comunist Român.

Mesteacăn — un sat nu departe de Roman — așezat între păduri, cîndva de mesteceni, pe un deal înalt, cu frumuseți naturale cum se întîlnesc la orice pas în patria noastră. În aceste clipe, gîndul mi se îndreaptă spre cei ce mi-au fost dascăli adevărați; nu o voi uita pe învățătoarea mea, Dumitrița

Inv. ANA BUDUROEȘ,
Școala generală Mesteacăn,
comuna Icușești, județul Neamț

(Continuare în pag. a 2-a)

Ca toate educatoarele din țara noastră, am început acest an școlar — al doilea pentru activitatea mea didactică — sub puternica impresie a importanței cuvîntării a secretarului general al partidului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu, cu prilejul vizitei de lucru în județul Cluj și al deschiderii noului an de învățămînt. Prețioasele îndrumări cuprinse în expunere ne ajută să ne dăm foarte bine seama de rolul pe care îl deținem și de marea răspundere pe care o avem în formarea de început a tinerilor generații. Am înțeles și mai clar că învățămîntului preșcolar îi revine sarcina de a pregăti viitorii elevi ai clasei I în așa fel, încît să-și înceapă activitatea școlară fără dificultate, formați fiind pentru a îndrăgi munca, pentru a-și iubi patria și partidul, pentru a fi dornici să învețe cît mai multe și cît mai bine.

IRINA FILIMON
educatoare,
Grădinița din comuna Sînmărghita,
județul Cluj

(Continuare în pag. a 2-a)

„Invățămîntul
In clasele I-IV”

Culegerea metodică „Invățămîntul in clasele I-IV”, editată de Revista de pedagogie, conține interesante articole și studii privind adaptarea socio-scolară (dr. Georgeta Dan-Spinoiu), contribuția organizației „Șoimii patriei” la integrarea in societate a generațiilor de copii (Elena Istrate), rolul învățătorului comandant-instructor in formarea motivației învățării la elevi (dr. Gheorghita Fleancu), raportul informativ-formativ in ciclul primar (prof. univ. dr. O. Șafran), procedee de stimulare a gândirii creatoare (dr. Rely Mihailovic), educarea capacităților creatoare in procesul de învățămînt (conf. univ. dr. N. C. Matei), procedee psihopedagogice de favorizare a dezvoltării gândirii spațiale referențiale la școlarul mic (Aurelia Turcu), particularitățile psiho-somato-sociale și adaptarea la procesul de învățămînt a unor elevi din clasa I (Aurelia Coșan, Felicia Man, A. Antal, V. Bota, Carmen Herța), tulburările limbajului scris și integrarea școlară (conf. univ. dr. Constantin Păunescu), problemele pedagogice ale evaluării compunerilor in ciclul primar (Mihai Diaconu), precum și despre elementele de analiză a textului literar (prof. Aurora Ilie).

De asemenea, sînt inserate referiri ale învățătorilor la unele aspecte ale activității instructiv-educative desfășurate in ciclul primar.

In încheiere, se publică o bibliografie tematică despre modernizarea mijloacelor de învățămînt, insuccesul școlar, modalități de lucru folosite in vederea adaptării elevilor din clasa I la regimul muncii școlare, excursie-lecție, precum și despre formarea deprinderilor de muncă intelectuală la aritmetică.

Educația sanitară
In învățămînt

De curînd, Ministerul Educației și Învățămîntului, Ministerul Sănătății, Comitetul Central al Uniunii Tineretului Comunist, Consiliul Uniunii Asociațiilor studenților comuniști din România, Consiliul Național al Societății de Cruce Roșie și Consiliul Național al Organizației Pionierilor au elaborat, cu participarea unor cadre de specialitate de la Institutul de Igienă și Sănătate publică, Institutul pentru perfecționarea personalului didactic și Institutul pentru cercetări pedagogice și psihologice, Programul-

cadru privind educația sanitară a preșcolarilor, elevilor și studenților. El este alcătuit din cîteva capitole între care: Obiectivele educației sanitare in rîndul preșcolarilor, elevilor și studenților, Conținutul educației sanitare in rîndul preșcolarilor, elevilor și studenților, Cadrul, mijloacele și formele de realizare a educației sanitare la preșcolari, elevi și studenți, Mijloace de învățămînt pentru educația sanitară a preșcolarilor, elevilor și studenților, Forme de activitate a Crucii Roșii in instituțiile de învățămînt. Prin conținutul său, Programul creează pentru învățămîntul de toate gradele premisele necesare pregătirii copiilor și tineretului pentru muncă și viață, contribuind, in același timp, la formarea și dezvoltarea in rîndurile lor a unei atitudini corecte, științifice privind apărarea și promovarea sănătății.

„Terra” — nr. 2 — 1978

Din sumarul bogat al revistei „Terra” nr. 2/1978 spicim: un amplu și documentat dialog cu tovarășul Ștefan Mocuța, prim-secretar al Comitetului județean P.C.R. Cluj, președintele Comitetului executiv al C.P.J. Cluj, pe tema: „Protecția mediului înconjurător in județul Cluj”; studiile despre industrializarea județului Sălaj și despre observațiile geografice asupra Terrei cu ajutorul teledetecției orbitale; monografia Băilor Herculane de la a căror primă atestare documentară se împlinise 1825 de ani; articolele privind „geografia in școală”; rubrica: „Geografie instructiv-distractivă”.

Semnalăm și in acest număr o acțiune întreprinsă de redacție in numărul precedent, și anume: publicarea listei profesorilor de geografie care au obținut gradul didactic I, in vederea înlesnirii unui indirect schimb de experiență. Sînt menționate numele și prenumele profesorului, locul actual de muncă, anul obținerii gradului I, titlul lucrării elaborate in acest scop. Numărul 2 al revistei înserează o asemenea listă imensă din șase județe, urmînd ca acțiunea să continue in numerele viitoare.

In atenția cititorilor revistei „Terra”: Așa cum s-a mai anunțat, începînd din acest an revista TERRA apare cu 4 numere anuale, deci trimestrial. Un abonament anual costă 24 lei și se poate achita la orice oficiu P.T.T.R.

In Catalogul presei editate in R.S.R. pe anul 1978 revista TERRA este menționată la numărul de ordine 213, pag. 30, numai cu 2 numere pe an.

Anunțarea ulterioară a oficiilor P.T.T.R. din țară in legătură cu apariția revistei TERRA cu 4 numere pe an s-a realizat prin NOTA DE INFORMARE

nr. 883 din 14 martie a.c. a DIRECȚIEI DE EXPEDIERE A PRESEI — București.

Ținînd seama de cele de mai sus, redacția revistei „Terra” roagă pe cei interesați — profesori, elevi, studenți etc. — să-și achite cit mai curînd abonamentul la revista TERRA pe întreg anul 1978 — deci pentru toate cele 4 numere ale acesteia — iar in luna octombrie a.c. să-și achite abonamentul pentru anul 1979.

Pentru informarea
și documentarea
cadrelor didactice

Casele corpului didactic in colaborare cu inspectoratele școlare județene editează destul de frecvent lucrări care vin in ajutorul educatoarelor, învățătorilor și profesorilor, popularizînd și promovînd experiența înaintată in instrucție și educație, noutățile ivite in fiecare specialitate. Deși au o arie restrînsă de acțiune (doar in județul in care apar), aceste lucrări — axate fie pe o singură temă, fie pe teme diverse — sînt de un incontestabil folos cadrelor didactice.

Botoșani: Despre Buletinul de informare și documentare a cadrelor didactice botoșănene revista noastră a mai scris. Numărul 11 al acestui buletin este variat ca tematică. Menționăm din cuprins: „Precizări cu privire la organizarea și desfășurarea informării politice in școală”, „Cercurile pedagogice”, „Învățămîntul politico-ideologic in școli”, „Utilizarea mijloacelor audio-vizuale in procesul instructiv-educativ” etc.

Satu Mare: Ultimele trei numere din culegerea Buletin de informare și documentare a cadrelor didactice din județul Satu Mare sînt numere pe specialități. Astfel, nr. 42 conține opt studii și articole din domeniul matematicii; nr. 43 cuprinde, in rezumat, temele de pedagogie din programa Ministerului Educației și Învățămîntului pentru examenul de obținere a gradului didactic II, iar nr. 44 — temele de socialism științific pentru examenul de definitivare in învățămînt.

Suceava: Continuînd seria culegerilor pe specialități realizate in ultimii ani, nr. 8 al Buletinului de informare și documentare a cadrelor didactice din Suceava este dedicat in întregime geografiei. Sînt publicate articole despre: locul și rolul geografiei in cultura elevului, predarea reliefului in școală, cercurile de geografie, integrarea lecturii geografice in lecții etc.

Teleorman: „Exemple de jocuri didactice pentru învățămîntul preșcolar” este tema numărului 2/1978 al Buletinului de

informare și documentare a cadrelor didactice din județul Teleorman. Sînt trei secțiuni distincte: I. Jocuri pentru cunoașterea mediului înconjurător; II. Jocuri pentru dezvoltarea vorbirii; III. Jocuri pentru activități logico-matematice. Fiecare secțiune la rîndul ei are trei subdiviziuni (pentru grupele: mică, mijlocie și mare).

Reviste școlare

Ultimul număr al revistei „Pagini noi” — revista elevilor de la Liceul pedagogic din Timișoara — este un număr festiv, apărut cu prilejul bicentenarului acestui vechi și prestigios liceu de cultură. Revista se deschide cu un mesaj de salut adresat de tovarășa Suzana Gádea, ministrul educației și învățămîntului, cadrelor didactice și elevilor liceului aniversat. Pe lîngă încercările literare, îndeosebi versuri, numărul cuprinde articole și fotografii din viața și preocupările cotidiene ale elevilor și dascălilor acestui liceu.

„Catarge” este titlul unei noi publicații școlare — a elevilor Școlii generale nr. 9 din Arad. O revistă care, deși se află la prima ei apariție, este foarte matură, atît din punct de vedere al graficii, cît și al conținutului. Cuprinde versuri, reportaje, recenzii, articole cu caracter istoric-literar (despre Burebista, Decebal, Alecsandri, Lucian Blaga), articole matematice, curiozități, jocuri distractive etc., semnate de elevi și cadre didactice. Un

sumar bogat, atractiv și variat. „Fata din lună”, un basm nipon de o mare frumusețe, in traducerea lui I.L. Caragiale prin intermediul limbii germane, este redat prin „Catarge” cititorului român.

Expoziții de artă

Casa corpului didactic din București (b-dul Gh. Gheorghiu-Dej nr. 32) găzduiește in aceste zile două interesante expoziții de artă cuprinzînd lucrări de pictură decorativă semnate de prof. Octavia Milculescu și grafică de prof. Cella Popescu. Particularitatea care mărește interesul pentru lucrările celor două creatoare este, in cazul celei dintîi, tehnica adoptată, respectiv tempera pe șlacet și străvechea encaustică (pictură in granule din ceară de albine, practică încă inaintea erei noastre pe pereții catacombelor), care necesită multă migală; in cazul celei de a doua creatoare se detașează căutarea punctelor de confluență dintre desen și muzică (lucrările: „Simfonia fantastică” de Berlioz, „Mica serenadă” de Mozart ș.a.), dintre desen și literatură („Moartea căprioarei” de N. Labiș, „Oltul” de G. Bogza, „Infernul” de Dante, „Visul unei nopți de vară” de Shakespeare etc.), ex- luate după impulsurile sensibilității și imaginației subtile de care dă dovadă semnatarul lucrărilor.

Instantaneu la cercul de automatizări al Casei pionierilor din Iași

Programul muncii noastre

(Urmare din pag. 1)

Aturbulesei, acum profesoară la Școala generală din Bodeștii de Sus, județul Neamț, pe profesorii din școala generală și nici pe cei de la Liceul pedagogic din Bacău, modele de comportare la catedră și in societate, cărora le voi purta mereu recunoștință. Mă voi strădui să nu-i dezamăgesc.

Am început cu emoție zilele de școală, impresionată și mobilizată de îndemnul și orientările date oamenilor școlii de către tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al Partidului Comunist Român, in Cuvîntarea rostită cu prilejul deschiderii noului an de învățămînt in orașul Cluj-Napoca.

M-am gîndit ce mare este răspunderea pe care o port, mie fiindu-mi incredințată, pentru primul an de activitate școlară, o parte din cei care vor fi, peste ani, liceeni, apoi muncitori sau studenți, oameni de artă sau de știință. Cu atît mai mare este această responsabilitate, cu cît actuala concepție pe care este fundamentat procesul instructiv-educativ — așa cum reiese din expunerea tovarășului Nicolae Ceaușescu — presupune o muncă susținută, științific organizată, de calitate din partea tuturor cadrelor didactice, pentru ca tineretul școlar să fie multilateral pregătit.

De curînd, a fost examinat in cadrul ședinței Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R. Proiectul Legii învățămîntului, care va fi supus dezbaterii

largi a cadrelor didactice — dovadă a democrației noastre socialiste — proiect care oglindește odată in plus grija, partidului nostru pentru dezvoltarea școlii românești care asigură accesul tuturor cetățenilor, fără deosebire de naționalitate, la învățămîntul — gratuit — de toate gradele, ca și condiții adecvate materiale, de pregătire și educare comunistă, revoluționară a tinerii generații.

In acest context, este minunat să te știi membru al marelui și însemnatului colectiv de oameni care dăruiesc oamenilor știință de carte, îi învață să respecte viața, adevărul, frumosul, munca. Îmi iubesc mult profesia și mă angajez să întreprind totul pentru realizarea exemplară a nobilei misiuni de formare a omului nou, a forței de muncă și a personalității comuniste.

A înțelege, a iubi copilul

(Urmare din pag. 1)

Azi — așa cum reiese și din această Cuvîntare a tovarășului Nicolae Ceaușescu — se pune tot mai mult accentul pe legarea cit mai strînsă a învățămîntului cu cercetarea. Semnificația majoră a acestui deziderat se cuvine considerată și din unghiul de vedere al pregătirii psihodidactice a educatoarei in liceele pedagogice. Pregătirea nu poate fi atinsă, decît parțial, prin învă-

țarea din manuale a noțiunilor de psihologie genetică și a comportamentelor pedagogice. Toate acestea pot fi însușite cel mai bine in contextul cercetării, prin inițierea unor investigații experimentale, fie cit de modeste, de către eleve — viitoare cadre didactice — de către toate educatoarele, la locul lor de muncă.

Sînt bucuroasă că fac parte din rîndul educatorilor comuniști din țara noastră, care beneficiază de grija deosebită a partidului, de înțeleptele orientări date personal de către tovarășul

Prof. Dimitrie Todoran — la vîrsta de 70 de ani

Profesorul univ. dr. docent Dimitrie Todoran, născut la 18 octombrie 1908, împlineste vîrsta de 70 de ani, in plină capacitate de muncă și de creație.

Pasionat cercetător al dezvoltării omului, încă de la primele sale studii abordează fenomenele și procesele educative intr-o concepție multidisciplinară, corelînd an de an cele mai recente cuceriri din domeniul fiziologiei și geneticii, cu datele experimentale ale psihologiei, pedagogiei și sociologiei. Viziunea sa antropologică globală asupra educației este înfățișată in studiul ca „Psihologia temperamentalului. Determinarea și diagnosticarea temperamentalului pe bază de experiment și chestionar” (1932), „Bazele psihologiei caracterului” (1934), „Dinamica integratoare a caracterului” (1934), „Psihologia educației. Principiile psihologice ale formării educative” (1942), „Educația și pedagogia” (1943), „Introducere in pedagogie” (1946), „Educație și individualitate” (1976), precum și in cursuri uni-

versitare de pedagogie și numeroase studii publicate in presa pedagogică.

Prof. Dimitrie Todoran a formulat — pe baza unei atente investigații a lumii psihice și, îndeosebi, a proceselor învățării — teoria „gradient-dinamică” a învățării.

Profesor universitar la Cluj-Napoca și București, președinte al Consiliului științific al Institutului de cercetări pedagogice și rector al Institutului central de perfecționare a personalului didactic, Dimitrie Todoran a contribuit de-a lungul mai multor decenii de activitate, la formarea și perfecționarea cadrelor didactice.

Psiholog, pedagog și profesor deschis către achizițiile moderne in acțiunea educativă, Dimitrie Todoran se află înscris cu întreaga sa energie in slujba școlii românești contemporane, a realizării obiectivelor ei izvorite din dezvoltarea socialistă a țării.

COSTIN ȘTEFĂNESCU

„...să acționăm cu mai mult curaj, cu mai multă fermitate împotriva concepției specializării înguste, pentru formarea multilaterală a tineretului, pentru politehnizarea întregului învățământ.“

NICOLAE CEAUȘESCU

POLITEHNIZAREA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Raid-anchetă prin instituții centrale, de îndrumare și școli din București

CUM ÎNȚELEGEȚI SĂ CONTRIBUIȚI LA POLITEHNIZAREA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI, ÎN SPIRITUL INDICAȚIILOR DATE DE SECRETARUL GENERAL AL PARTIDULUI NOSTRU, TOVARĂȘUL NICOLAE CEAUȘESCU, ÎN CUVÎNTAREA ROSTITĂ LA DESCHIDEREA ANULUI ȘCOLAR ?

- Ing. MIRCEA VLĂDUȚ, inspector general în Ministerul Educației și Învățământului ;
- Ing. VICTOR PANDIA, șeful serviciului Învățământ din Ministerul Industriei Metalurgice ;
- Ing. NICOLAE DINU, inspector școlar de specialitate la Inspectoratul școlar al municipiului București ;
- Prof. DOMNIȚA AUR, director adjunct al Școlii generale nr. 103 ;
- Ing. IOAN RĂDULESCU, catedra de cultură tehnică generală, Liceul industrial „Tudor Vladimirescu“ ;
- Inv. MARIA TUDOR, Școala generală nr. 156 ;
- Maistru-instructor TITU ALEXANDRU, Liceul industrial „Dumitru Petrescu“.

Mircea Vlăduț : În Cuvîntarea rostită la marele miting din municipiul Cluj-Napoca, cu ocazia deschiderii noului an de învățământ, secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a arătat necesitatea de a se acționa mai hotărît în direcția pregătirii tineretului în domeniul științelor fundamentale (matematica, fizica, chimia), a formării de buni specialiști care să aibă, totodată, cunoștințe multilaterale, pentru a se adapta ușor la cerințele progresului economiei naționale, precum și în direcția politehnizării întregului învățământ. Intensificarea procesului de politehnizare a învățământului are în vedere introducerea, prin intermediul tuturor disciplinelor școlare, a culturii tehnice în conceptul de cultură generală. Învățământul politehnizat constituie unul din mijloacele cele mai importante care asigură pregătirea multilaterală a tineretului, a viitorilor muncitori, tehnicieni și ingineri, constructori ai societății comuniste. Politehnizarea învățământului trebuie privită prin prisma integrării acestuia cu activitatea de cercetare și cu producția — concepție novatoare a Partidului Comunist Român, care stă la baza învățământului de toate gradele. Un aport deosebit la politehnizarea învățământului, la pregătirea în profil larg a tineretului școlar revine practicii productive. Pînă la clasa a VIII-a, obiectivul acestei discipline școlare îl constituie descoperirea conținutului a cit mai multe profesii din domeniul industrial, în vederea orientării și reorientării profesionale a elevilor.

La treapta I, în care se urmărește inițierea și pregătirea în profil larg, specific tipului de liceu (meccanic, electrotehnic etc.), tehnica devine domeniu cultural de sine stătător, prin introducerea unor discipline tehnice, sprijinite în continuare de către celelalte discipline. În treapta a II-a de liceu, se continuă pregătirea în profil larg și, totodată, se asigură specializarea elevilor într-o meserie pentru care au optat (strungar, frezor etc.). La acest nivel, tehnica sprijină pregătirea elevilor corespunzător indicațiilor tarifare de calificare pentru meseria respectivă. Un învățământ politehnizat pretinde eliminarea specializărilor înguste, în favoarea unei pregătiri multilaterale, care să permită absolvenților adaptarea la cerințele dezvoltării forțelor de producție.

Victor Pandia : Politehnizarea învățământului presupune lărgirea orizontului de cunoștințe profesionale din orice specialitate, completarea acestui orizont cu probleme din domeniul specialităților (meseriilor) colaterale, în așa fel încît acestea din urmă să sprijine înțelegerea cit mai clară și mai profundă a meseriei de bază. Acest deziderat poate fi realizat prin efortul comun al cadrelor didactice care predau cultura tehnică fundamentală și cu atît mai mult al celor care predau cultura tehnică de specialitate. O contribuție sporită la politehnizarea învățământului se așteaptă din partea profesorilor care predau discipline științifice fundamentale (matematica, fizica, chimia). Spre exemplu, un profesor de matematică, în loc să vorbească în abstract despre volumul cilindricului, este de dorit să vorbească, despre volumul cilindricului de laminor ; noțiunea de „masă“ poate fi aplicată la masa unui lingou de oțel ; suprafața cercului poate deveni, într-un învățământ preocupat de politehnizare, suprafața unui fund de cazan etc.

Pregătirea multilaterală a tineretului, la care se referă secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, în Cuvîntarea rostită la deschiderea anului școlar, presupune ca absolventul de liceu încadrat în producție să știe să exploateze utilajele specifice, să conducă procesul tehnologic, dar, totodată, să știe să-și întrețină și să-și repare utilajul. Societatea noastră, aflată în plin progres economic, tehnico-științific, cere școlii să-i pregătească pe tineri sub toate aspectele legate de viitoarele lor preocupări la locul de muncă. Profesorul de limba română are un rol important în a-i pregăti pe elevi în vederea unei exprimări clare, la obiect, exacte, pentru că viitorii muncitori, tehnicieni, ingineri vor avea de redactat și

de interpretat documente tehnice (referate, fișe tehnologice), vor purta dialoguri pe teme de specialitate, în care vocabularul tehnic adecvat este esențial. În felul acesta, absolvenții integrați în producție vor putea citi și înțelege cu ușurință instrucțiunile de folosire a aparatului străine, vor putea purta dialoguri cu specialiștii etc.

Nicolae Dinu : Nu există un moment anume în parcurgerea școlii, în care să poți spune : „De aici începe politehnizarea învățământului !“. Educația tehnologică (cultura tehnică) a copiilor trebuie să înceapă încă din grădiniță, unde prin diferite îndeletniciri practice sub formă de joc, se pot învăța jocuri cu piese mecano-electrice demontabile, în locul unor jucării confecționate tradițional din elemente culese din natură. Locul ghindei îl pot lua, în unele jocuri organizate de educatoare, șuruburile, piesele componente ale unor jucării mecanice. Politehnizarea învățământului înseamnă pătrunderea educației tehnologice în toate aspectele vieții școlare.

În clasele I—IV, experimentăm, cu bune rezultate, în Capitală, amenajarea unor locuri de muncă practică (mici ateliere), dotîndu-le cu scule adecvate, de dimensiuni potrivite, viu colorate. În gimnaziu, se poate trece la executarea unor piese după schiță. Nu se poate concepe educația tehnologică, politehnizarea învățământului, executînd piese „după ochi“. Treptat, elevii pot fi obișnuiți să calculeze necesarul de material pentru executarea piesei, să aprecieze pierderile, să alcătuiască singuri devizul unei lucrări. Pentru un învățământ politehnizat, este necesară o îngemănare de interese și preocupări din partea profesorilor de matematică, fizică, chimie și alte discipline. În procesul de predare, problemele aplicative pot fi concepute pe baza unor observații directe, făcute de profesori și de elevi, în întreprinderile vizitate sau în practica lor productivă.

În liceu, modalitățile de politehnizare a învățământului sînt și mai multe. Trebuie reținut că politehnizarea învățământului este o cauză a tuturor cadrelor didactice, nu trebuie lăsată numai în seama inginerilor și maistrilor-instructori. Pentru a da un singur exemplu, profesorul de istorie trebuie să înțeleagă că în sarcina lui stă și evocarea unor portrete ale oamenilor de știință care au contribuit la progresul tehnicii românești.

Domnița Aur : Ne preocupă, în acest an școlar, să facem totul pentru aplicarea în pregătirea practică de atelier a cunoștințelor dobîndite la matematică, fizică, chimie, desen. Pentru aceasta, vom diversifica produsele executate de elevi, în așa fel încît să fie stimulate mai mult creativitatea, capacitatea de proiectare și de prelucrare, calități necesare viitorului specialist, pentru a se putea adapta la toate cerințele progresului economic. Conceptul de politehnizare a învățământului va trebui să devină o realitate în școală, prin executarea unor obiecte utile și corespunzătoare cerințelor de instruire ale programei, prin economia conștientă de material, prin autoconducerea colectivului de elevi, ca și prin realizarea unor vizite sistematice în întreprinderi. Intensificarea activităților în cercurile tehnico-științifice va da elevilor posibilitatea de a crea, de a îndrăgi și mai mult tehnica. În același scop, vom face o vizită cu elevii la Muzeul tehnicii din Parcul Libertății, excursii la o hidrocentrală și la alte obiective economice.

Ioan Rădulescu : În predarea materiilor de cultură tehnică generală — încă din primul an de liceu — urmărim să trezim interesul și să formăm la elevi o gândire tehnică realistă, ca noțiunile abstracte să aibă o corespondență imediată în mașinile și procesele tehnice cu care elevii vin în contact (în practica școlară sau în viața cotidiană). Căutăm să pornim de la noțiunile de cultură generală, cărora le arătăm locul și corespondența în aplicațiile tehnice

Contactul nemijlocit cu aparatele — una dintre căile prin care elevul este integrat în contextul activității tehnice, iar tehnica intră în viața lui

(de exemplu, noțiuni de fizică și chimie, cu aplicații imediate în studiul materialelor). Aceste forme ale activității didactice se sprijină pe activitatea elevilor în ateliere sau în secțiile productive, sferă din care ne alegem cu mai multă eficacitate exemplele.

Maria Tudor : Învățământ politehnizat înseamnă oameni multilateral pregătiți pentru a face față solicitărilor concrete ale economiei naționale, actuale și de perspectivă. Policalificarea se poate obține prin cultivarea intereselor și dragostei față de tehnică în general. Și aceste sentimente pot fi cultivate încă din primii ani de școală, prin familiarizarea copiilor cu termeni care desemnează ocupații din sfera tehnică-economică (strung-strungar) și prin accesul la cunoașterea unor realități pe măsura înțelegerii lor. Paralel cu aceste informații (cunoștințe) noi procedăm la formarea unor deprinderi de muncă productivă, confecționînd cu elevii, din diferite materiale (de exemplu, din plastilină) obiecte care le solicită imaginația, cum ar fi: tractoare, vagoane, rachete etc. La desen, intenționăm să orientăm interesul copiilor către aspectele surprinse cu ocazia unor vizite la diferite obiective economice. În urma unei excursii pe Valea Prahovei, toți copiii desenau sonde. Vom organiza o vizită, în curînd, la uzinele „Semănătoarea“, pentru a le oferi noi modele de lucru, stimulatoare pentru spiritul lor de observație și pentru imaginația tehnică, creatoare.

Titu Alexandru : În primul rînd, contribuția noastră, a liceelor industriale, la politehnizarea învățământului, este de a asigura elevilor, viitorilor specialiști, posibilitatea reactualizării sistematice a cunoștințelor obținute la toate orele de curs în meseria, în profesia exercitată. Toate disciplinele cuprinse în planul de învățământ trebuie să urmărească ideea policalificării. În acest sens, Liceul industrial „Dumitru Petrescu“ a întocmit deja un plan comun de acțiune al catedrei de instruire practică cu cea a inginerilor care predau cultura tehnică, precizîndu-se obiective concrete : întocmirea fișelor tehnologice pentru rețeperele cuprinse în planul de producție (și el diversificat în acest an), documentația pentru probele practice de control trimestrial, planul tematic de activitate a cercurilor tehnico-aplicative, orientări cu privire la temele proiectelor de diplomă pe specialități.

Preocupați să asigurăm policalificarea elevilor, am întocmit deja graficul de rotație a elevilor, pe la meseriile înrudite care concură la realizarea tramvaielor silențioase (prelucrări prin așchiere, electro-mecanici pentru transportul urban, mecanici pentru motoare cu combustie internă). Considerăm rotația elevilor pe la meseriile de bază, prin secțiile întreprinderii tutelare (I.T.B.—U.R.A.C.) și prin atelierele liceului, o bază autentică de înfăptuire a politehnizării învățământului.

Punctele de vedere exprimate în ancheta noastră relevă importanța deosebită pe care o prezintă, în viața școlii românești, preocupările privind politehnizarea întregului învățământ, ca element de bază al educației revoluționare a tineretului din patria noastră.

În cursul actualului an școlar, acestor interesante puncte de vedere li se vor alătura — în paginile revistei noastre — noi opinii, experiențe și realizări înregistrate în școlile din țară, pe linia politehnizării învățământului.

DRAGOMIR MAGDIN

ELEVUL DE CLASA I

Raid-anchetă la Școala generală nr. 150 din Capitală

Joi, 5 octombrie a.c., ora 16, în sala clasei I de la Școala generală nr. 150 din Capitală. De serviciu: pedagog **Doina Nedelcu**. Înainte de efectuarea pe caiete a trei rânduri de liniuțe orizontale și verticale, după modelul realizat în clasă de prof. **Lucreția Roșu**, se verifică caietele elevilor. Se fac recomandări privind poziția corectă la scris și modul de realizare a temei. După 7 minute, elevii deschid abecedarul și pregătesc tema pentru a doua zi.

Termină. Își string cărțile și caietele și participă, în curtea școlii, la jocuri de mișcare pînă la ora 18, cînd vin părinții lor care îi conduc spre casă. În școală, programul prelungit este riguros organizat: între orele 12—13 elevii servesc masa, apoi timp de o oră au activități recreative; între orele 14—16 se odihnesc și continuă cu pregătirea lecțiilor.

„Evidența clară și permanentă a copiilor în vîrstă de șase ani din circumscripția noastră școlară — ne spune **prof. Ana Spiridon**, directoarea Școlii generale nr. 150 din București — ne-a sprijinit în cuprinderea lor integrală în clasa I. Și, cu siguranță, stabilirea legăturii cu familiile viitorilor noștri elevi încă înainte de începerea orelor de curs. Pe mulți dintre părinți îi cunoșteam, deoarece copiii lor sînt elevii noștri. Ei erau convinși că este necesar ca la împlinirea vîrstei de șase ani copilul lor să fie înscris la școală. Cu alții am discutat ca, în final, să înțeleagă că sînt create toate condițiile pentru ca elevul de șase ani să promoveze cu bune rezultate clasa I, tot ciclul primar, pe cel gimnazial și liceal.

Este o tradiție în școală ca în dimineața zilei de 15 septembrie, în sălile de clasă de la parter, să fie prezenți elevii clasei I, iar după amiază părinții acestora. Cu acest prilej, le-am făcut recomandări privind menținerea legăturii cu școala, i-am inițiat în unele probleme de igienă activității de învățare, precum și ale organizării unui regim rațional de viață și de lucru pentru copii, au consultat orarul clasei, precum și listele cu materialele necesare în clasă elevilor. Consultațiile pentru părinți sînt organizate săptămînal, iar convorbirile individuale și vizitele la domiciliu, de cite ori este nevoie.

O atenție deosebită acordăm și folosirii unor metode adecvate particularității vîrstei de șase ani pentru a-i ajuta pe copii să se adapteze treptat la regimul vieții școlare. De aceea, colaborăm cu educatoarele Grădiniței nr. 70, amplasată în curtea școlii, pe care le consultăm atît în organizarea unor jocuri didactice din cadrul procesului de învățămînt, cît și a unor activități din cadrul programului prelungit din școală, ca de pildă, concursul de desen organizat, recent, pentru elevii claselor I.

Discutînd cu **prof. Lucia Cojocăreanu**, de la Școala generală nr. 150 din București, aflăm că absolvenții clasei a VIII-a, promoția 1978, au început clasa I la șase ani.

„Toți au obținut bune și foarte bune rezultate la învățatură în ciclul primar și gimnazial, integrîndu-se în treapta I de liceu, au cultivat respectul și pasiunea pentru munca concretă, producătoare de valori materiale și vor deveni, cu siguranță, cetățeni conștienți și devotați patriei noastre — mărturisește **prof. Lucia Cojocăreanu**.

Am realizat această formare în spirit comunist a fiecărui elev, pregătindu-ne temeinic pentru fiecare activitate cu elevii, asigurînd o muncă independentă și diferențiată în clasă, precum și colaborînd permanent cu familiile elevilor, cu organizațiile «Șoimii patriei», de pionieri și U.T.C. din școală» cu pedagogii. Am organizat un program prelungit de pregătire, în cadrul căruia am pus accentul pe activități practice, asigurînd, astfel, acestor elevi atît dezvoltarea deprinderilor de învățare cît și însușirea temeinică a cunoștințelor. Pe tot parcursul școlarizării i-am urmărit în evoluție, înălțurînd lipsurile constatate în pregătirea lor“.

„Datorită condițiilor create prin grija partidului și statului nostru tuturor oamenilor muncii, tinerei generații, afirmă **prof. Valentina Mihăilescu**, de la Școala generală nr. 150 din București, copiii au, la vîrsta de șase ani, un nivel de dezvoltare psihomotrică și intelectuală corespunzător, fiind apti pentru școală. Sînt relevante atît observațiile înscrise în fișele psihopedagogice asupra copiilor, realizate în grădiniță, în vederea școlarizării, cît și rezultatele examinării psihologice a copiilor, a probelor de dezvoltare psihomotrică, senzorială, de limbaj, gândire, precum și alte aspecte ale dezvoltării intelectuale.

În decursul anilor am observat că sînt din ce în ce mai rare cazurile de copii cu deficiențe grave neuro-psihice, motorii, auditive sau vizuale care necesită aminare sau școlarizare în învățămîntul

pentru deficienți. Mai des, întîlnim părinți care din «grija de a nu obosi» copiii le amină școlarizarea la șase ani. Le-am explicat, cu tact și răbdare, acestor părinți că este de fapt, o aminare a dezvoltării normale a copiilor lor, care la șapte ani, în colectivitățile claselor I, cu copii în vîrstă de șase ani sînt stingheri, greu adaptabili, chiar handicapați.

Anul acesta am realizat o școlarizare integrală a copiilor în vîrstă de șase ani datorită respectării cu strictețe a cadrului de colaborare: grădiniță — familie — școală.

Ne-am preocupat să-i cunoaștem bine pe elevii noștri, mediul familial din care provin. Din primele ore de curs am găsit metode corespunzătoare pentru ca toți elevii să depășească dificultățile de adaptare la specificul activității școlare. Chiar și pentru eleva C.C. care a refuzat să vorbească și care era neatentă.

De asemenea, ne perfecționăm continuu metodele de lucru cu elevii, realizăm un învățămînt activ, o bună organizare și desfășurare a procesului instructiv-educativ, în funcție de particularitățile de vîrstă și individuale ale elevilor noștri, sprijinindu-i diferențiat. Împreună cu părinții am stabilit un program rațional de viață și activitate a elevilor în afara școlii“.

„Elevul de șase ani a dobîndit în grădiniță — opinează **prof. Lucreția Roșu** de la Școala generală nr. 150 din București — un limbaj matematic adecvat, însușindu-și corect noțiunile de mulțimi, figuri geometrice pe care le poate deosebi prin unul-două atribute. Continuînd formarea reprezentărilor matematice, începută în grădiniță, noua programă de matematică pentru clasa I facilitează adaptarea și integrarea rapidă corespunzătoare obiectivelor fundamentale obligatorii studiului matematicii în școala primară.

La vîrsta de șase ani elevul este apt pentru a-și forma o gândire și un limbaj matematic unitar, operînd cu denumiri de mulțime, element, apartenență, submulțime fără elemente comune, reuniune, intersecție etc. De asemenea, să dobîndească simțul de orientare spațială, să deosebească figurile geometrice așezate în interiorul unei curbe Venn.

La lecția de astăzi de la clasa I B, despre poziția relativă a obiectivelor în spațiu, elevii, în majoritate de șase ani, și-au format corect deprinderi de orientare spațială: deasupra, dedesubt, la stînga, la dreapta, sus, jos etc.

Pentru a-i ajuta pe copii să se adapteze treptat la regimul vieții școlare, la învățarea sistematică și continuă, folosesc metode și procedee adecvate particularităților vîrstei de șase ani, materiale și jocuri didactice. Noul manual de matematică pentru clasa I ne permite să analizăm în clasă unele exerciții și probleme gata rezolvate, pentru ca apoi elevii să rezolve altele prin completări făcute, în scris, direct în manual.

În orientarea mea am fost sprijinită de îndrumările primite la cursul organizat pentru învățătorii care predau, în acest an școlar, aritmetica la clasa I, de lucrarea «Jocuri logice pentru preșcolarii și școlarii mici» de Gh. Iftime, precum și de discuțiile purtate cu educatoarele despre modalitățile de organizare a acestor jocuri didactice“.

Educatoarea **Luiza Zugravu**, directoarea Grădiniței nr. 70 din Capitală, consideră că dezvoltarea rețelei preșcolare, cuprinderea, cu precădere, a copiilor de

Debut

cinci ani în grădinițe, perfecționarea continuă a conținutului învățămîntului preșcolar prin elaborarea programei de activități instructiv-educative, a îndrumărilor cuprinse în studiul «Copiii de 5 și 6 ani», precum și îmbogățirea conținutului modalităților și mijloacelor adecvate pregătirii pentru școală contribuie la integrarea cu mai multe șanse de succes a copiilor în vîrstă de șase ani, în clasa I. În continuare, se referă la faptul că la șase ani copiii au o dezvoltare psihomotorie și senzorială corespunzătoare integrării școlare. „În grădiniță, le formăm deprinderi și priceperi în vederea învățării, scrierii și citirii, le dezvoltăm limbajul, le stimulăm și exersăm gândirea, spiritul de observație, memoria, imaginația, inteligența, îi pregătim socio-afectiv în vederea integrării în viața și activitatea colectivității clasei I.

Ca parte pregătitoare a învățămîntului, grădinița educă și formează copiii prin joc. Am introdus și unele elemente specifice activității școlare: apelul nominal al copiilor, caietul de geometrie și de dictando tip I.

Stabilind o bună colaborare cu Școala generală nr. 150, unde sînt cuprinși în clasa I toți copiii de șase ani apti de învățatură care au fost pregătiți în grădinița noastră, ne orientăm activitatea de tratare individuală și diferențiată pentru a antrena cît mai intens pe fiecare copil, chiar dacă uneori sînt tăcuți, timizi, neastîmpărați, sau nesociali, în procesul de însușire conștientă a cunoștințelor, de formare a priceperilor și deprinderilor specifice de vîrstă și necesare unui viitor școlar“.

Sînt mulțumită de progresul real înregistrat la învățatură de fiica mea, în vîrstă de șapte ani, elevă în clasa a II-a.

VIOLETA APOSTOL

La șase ani, la școală

În urmă cu patru ani am predat la o clasă I, cu elevi de șase ani și șapte ani. Nu am observat deosebiri datorate vîrstei în capacitățile lor de înțelegere și asimilare a cunoștințelor. Și, toți au absolvit cu bune rezultate la învățatură ciclul primar, sînt educați, în spiritul dragostei pentru partid și țară, în spiritul muncii.

Știînd că, în acest an școlar, voi preda din nou la clasa I, am căutat să-i cunosc pe viitorii mei elevi, vizitîndu-i deseori la grădiniță, pentru a le urmări evoluția pe parcursul unui an.

La încheierea activității preșcolare am participat împreună cu educatoarea, la o ședință cu părinții. Prezintă observațiile comisiei metodice a educatoarelor și învățătorilor din comuna noastră, care a analizat nivelul pregătirii pentru școală, s-a precizat că la șase ani toți copiii sînt apti pentru a se adapta și integra cu ușurință în sistemul muncii școlare.

De asemenea, în vederea cuprinderii integrale la școală a copiilor de șase ani, între 1—15 septembrie a.c. i-am vizitat acasă pe toți viitorii școlari. Discutînd cu familiile acestora, le-am cunoscut preocupările și am făcut unele recomandări

privind crearea unei ambianțe favorabile începerii activității școlare a copilului.

Din primele zile am observat că, la șase ani, elevii vin la școală cu bucurie și mîndrie și că s-au adaptat perfect la regimul vieții școlare.

Colaborez cu familiile elevilor și pentru alcătuirea și respectarea unui regim de activitate zilnică corect din punct de vedere igienic și pedagogic.

În școala noastră sînt create toate condițiile pentru creșterea nivelului de pregătire a elevilor, important este să muncim cu entuziasm, cu spirit de răspundere, cu o înaltă conștiință politică.

Inv. **ANTAL DOMOKOS**
Școala generală Mihăileni-Ciuc,
județul Harghita

Sînt de părere că asigurarea succesului la învățatură a tuturor școlarilor, indiferent dacă vin la școală la șase sau șapte ani, depinde de realizarea cunoașterii posibilităților reale ale fiecărui copil, precum și a unui învățămînt activ care să stimuleze participarea conștientă a elevilor la dobîndirea cunoștințelor, priceperilor

Cu siguranță, el se datorează experienței pedagogice și muncii calitative, conștiințioase și competente a cadrelor didactice de la Școala generală nr. 150 din Capitală. Apreciez atît programul prelungit cît și colaborarea strînsă a școlii cu familiile elevilor” (**Mihăela Beșu**, jurist-consult).

„Ioana are șase ani și trei luni și este în clasa I A. La grădiniță era tăcută și timidă. Eram îngrijorată. Ne-am sfătuit cu educatoarea, apoi cu tovarăsa învățătoare care ne-a convins că fiica noastră are toate șansele să fie o bună școlară. Din prima zi de școală a fost tratată cu tact și pricepere. Îi place foarte mult la școală. A devenit mai curajoasă și mai sociabilă. Sistematic sîntem informați asupra evoluției Ioanei și acționăm împreună cu tovarăsa învățătoare pentru creșterea nivelului ei de pregătire și de integrare în viața și activitatea clasei I” (**Elena Nedeleanu**, ingineră).

„Fiica mea de șase ani, din clasa I, vine acasă cu lecțiile învățate la școală, unde rămîne la program prelungit. Am observat că a devenit mai serioasă și conștiințioasă.

Și ceilalți doi copii ai noștri, elevii ai acestei școlii, au rezultate bune la carte, datorită participării la programul prelungit organizat de școală și sprijinului individual acordat de profesori” (**Alexandru Manafu**, lăcătuș).

Punctele de vedere exprimate de interlocutorii noștri relevă importanța deosebită a activității didactice cu caracter de sprijin individualizat pentru fiecare elev de clasa I, precum și rolul deosebit pe care îl are grija învățătorului, a celorlalți cadre didactice și a părinților, pentru a asigura succesul la învățatură pentru toți elevii aflați la început de drum în pregătirea lor pentru muncă și viață.

VIOLETA APOSTOL

și deprinderilor. În etapa pregătitoare de cunoaștere a copiilor am colaborat cu educatoarea grupei mari de la grădinița din comună.

Am apreciat că toți copiii în vîrstă de cinci ani au fost cuprinși în grădiniță și au primit o bună pregătire preșcolară.

Deși fiecare copil are o fișă de observații medicale și psihopedagogice, pentru a realiza o corectă tratare individuală și diferențiată a lor, mă voi consulta, în continuare, cu educatoarea, mai ales în această perioadă de însușire a scris-cititului.

Mi-am propus să acord și eu o mare importanță ritmurilor lor de învățare, precum și condițiilor diferite de studiu din familie și să desfășor o activitate apropiată de particularitățile fiecărui elev. În funcție de specificul lecției, utilizez mult diapozitivele, diafilmele, jocurile de construcție, trusa „Logi II” etc. pentru a facilita elevilor înțelegerea cu noștințelor, dezvoltarea capacităților de gândire și exprimare, precum și pentru a le stimula interesul pentru învățatură.

Apelînd la părinții copiilor voi putea stabili mai rațional eforturile școlare în clasă și acasă, evitînd astfel supraîncărcarea în procesul de învățămînt.

Inv. **MARIA ROMAN**
Școala generală nr. I din comuna Vîlcu,
județul Ilfov

Cum folosim noile manuale de matematică?

Note de lucru la clasa a V-a

Din primul capitol al manualului de aritmetică pentru clasa a V-a reiesc, după părerea mea, că un rol important în practica noastră de la clasă îl joacă paragrafele 7 — „Ordinea operațiilor și folosirea parantezelor” — și 8 — „Folosirea literelor în calcul”. Nu afirm prin aceasta că celelalte paragrafe nu au, fiecare, importanța lor.

Propun colegilor care predau aceste paragrafe să se aplice cu atenție asupra textului manualului. Toate cazurile care se întâlnesc sint studiate într-o ordine metodică, firească, anumite explicații cu caracter teoretic fiind imediat integrate în indicații de lucru efectiv, ca de exemplu: „În general expresiile se scriu între paranteze. Pentru a nu scrie prea multe paranteze, se suprimă unele dintre ele pentru diferite motive. Unul dintre motive este asociativitatea adunării numerelor naturale sau asociativitatea înmulțirii numerelor naturale. De exemplu scriem $2+4+1$, în loc de $(2+4)+1$ sau $2+(4+1)$, deoarece $(2+4)+1=2+(4+1)$ ...” etc.

Mi se pare semnificativă și instructivă această remarcă. Ea justifică un aparent „abuz de limbaj” în scrierea $a+b+c$ prin asociativitate. Nu spune pur și simplu, cum a intrat din păcate în uz, că o lege de compoziție liniară este asociativă dacă $a \times b \times c = a \times (b \times c)$, „expunere” grafică fără scopul.

Intr-o discuție pe care am avut-o în cancelarie, unul dintre colegii mi-a atras atenția asupra felului judicios cum au fost puse în carte, la paginile 24 și 40, exercițiile care ilustrează acest paragraf, în sensul că fiecare reprezenta o întrebare în plus, propunea elevilor încă o problemă, care, elucidată, ducea la mai multă siguranță de mînă a calculului. Se observă că unele din exercițiile în care steluțele trebuie înlocuite cu cifre arată că o problemă poate avea și două soluții. Aceste exerciții deprind din vreme pe copii cu faptul că „a rezolva” o problemă înseamnă nu numai a găsi o singură soluție care verifică, ci mulțimea tuturor soluțiilor acestei probleme. Este un punct de vedere care duce la crearea unei mentalități sănătoase, bazate pe practică, în rândurile elevilor noștri, și merită ca propunătorii acestor probleme să fie felicitați.

Atrag atenția și asupra frumoasei probleme 29 de la pagina 42, precum și celor care constau în completarea tabelelor de la paginile 42—43, 45, 46 și, în special, 49, care sint în fond puse în slujba deprinderii manevrării calculului cu litere, a ușurării ulterioare a rezolvării problemelor. Susțin că autorii au știut cu multă măiestrie pedagogică, să imbine, de-a lungul întregii cărți, raționamentul „pur aritmetic” cu cel de mai mare perspectivă, al „punerii în ecuație”. Elevii pot astfel să aleagă drumul care le este mai comod. Un alt fapt pozitiv realizat prin acest manual este faptul că există în el de lucru pentru orice elev, după opiniile exprimate de colegele noastre de la Școala generală nr. 186 și de la Liceul de matematică și fizică nr. 6, care au sesizat tocmai una din tendințele speciale ale autorilor, aceea de a sluji în același manual predării diferențiate. Este într-adevăr o sarcină dificilă, pe care au dus-o la bun sfîrșit cei trei autori ai acestui manual.

Prof. C. OTTESCU
Liceul de matematică-fizică nr. 6
București.

Recapitularea în manualul de geometrie pentru clasa a IX-a

Primul capitol al noului manual de geometrie pentru clasa a IX-a cuprinde o serie de rezultate cunoscute de elevi în clasele anterioare. Formulările acestor rezultate sint însă diferite de cele din manualele precedente, deoarece ele au fost elaborate de autori în conformitate cu limbajul teoriei mulțimilor, baza matematicii moderne.

Deosebita rigurozitate științifică a acestor formulări poate duce, în cazul unei lecturări superficiale, paradoxal, la formarea unor imagini eronate asupra noțiunilor definite. De aceea, noi, profesorii, trebuie să fim permanent preocupați de găsirea celor mai eficiente metode prin care să ajutăm elevii să înțeleagă corect noua formulare a noțiunilor, să-i îndrumăm să folosească noul manual ca pe un activ instrument de lucru.

Să ne oprim doar asupra a trei dintre noile formulări și a confuziilor la care acestea ar putea duce în mintea elevului în cazul unei insuficiente aprofundări a noțiunilor. Segmentul limitat de punctele A, B este definit ca fiind mulțimea punctelor situate între A și B pe dreapta suport, fără ca extremitățile A și B să aparțină segmentului, și este notat AB distinct de acesta sint definite segmentul semînchis $[A, B] = /AB/U(A)$ și segmentul închis $[A, B] = /A, B/U(A, B)$. În acest context definiția dată sumei a două segmente $AB/ + BC/$ trebuie înțeleasă: $/AC/ = /AB/ + /BC/ = /A, B/U(B, C/$ și nu $/AC/ = /AB + /BC/ = /A, B/U(B, C/$. Referitor la suma a două unghiuri, se specifică în manual că nu orice pereche de unghiuri

admite o sumă. Această afirmație poate fi eronat înțeleasă de către elevi dacă nu s-a insistat asupra faptului că în accepția definiției date unghiului, nu există unghiuri mai mari decît cel alungit. Atunci elevii vor înțelege că două unghiuri admit o sumă doar dacă sint cel mult suplimentare.

Definiția dată triunghiului, ca fiind „o mulțime formată din trei puncte necoliniare și luate într-o anumită ordine”, poate duce, privită superficial, la grave erori care ar împiedica elevii să mai înțeleagă noțiunile de laturi ale unui triunghi și de perimetru al triunghiului. Această definiție afirmă de fapt următoarele: triunghiul, fiind un caz particular de poligon, este definit prin virfurile sale și prin ordinea în care se succed aceste

virfuri, dar el este o mulțime de forma $ABC = [A, B]U[B, C]U[C, A]$, unde segmentele $/A, B/$, $/B, C/$, $/C, A/$ se numesc laturile triunghiului, iar A, B, C virfurile triunghiului. Perimetrul triunghiului ABC este prin definiție suma laturilor sale: $/AB/ + /BC/ + /CA/ = /AB/U[B, C/U[C, A/$

În scopul urmărit, al unei însușiri cit mai temeinice a noilor noțiuni de către elevi, sint absolut necesare atît preocupărilor continue ale profesorilor pentru îmbunătățirea metodelor de lucru cu elevii, folosind noul manual, cit și sprijinul dat acestora de către autori. Credem că aceste deziderate pot fi realizate fie prin organizarea de către Ministerul Educației și Învățămîntului a unor întîlniri periodice între profesorii din toate județele țării, care predau la clasele a IX-a, cu autorii, sau poate și mai bine, prin realizarea unui dialog permanent autori-profesori prin intermediul „Tribunei școlii” sau al „Gazetei matematice”.

Prof. MARILIA LUDU
Liceul de matematică-fizică nr. 6
București

Rolul de disciplină fundamentală al fizicii

Anul școlar 1978/1979 ne-a pus în față noua programă de fizică și așteaptă de la noi aplicarea, atît în litera, cit mai ales în spiritul ei.

Aceasta presupune, mai înlîi, elaborarea de către profesori a proiectului de activitate didactică sau „Proiect de tehnologie didactică” pentru primul trimestru al anului școlar, apoi aplicarea acestuia și, în sfîrșit, evaluarea rezultatelor elevilor.

Proiectul trebuie să conțină obiectivele generale ale predării fizicii în cadrul trimestrului, conținutul care se estimează a fi însușit de elevi în acest interval, caracteristicile generale ale procesului de instruire, mijloacele de învățămînt care se vor folosi și instrumentul de evaluare a rezultatelor elevilor. Este necesar ca toate acestea să fie elaborate acum, la începutul trimestrului și nu pe parcursul sau la sfîrșitul lui.

Catedra de fizică în școlile mari, sau profesorul în școlile mici, poate realiza acest proiect numai după o apreciere matură și lucidă a condițiilor existente în școala respectivă și numai pornind de la aceste condiții.

Trebuie determinate acele obiective particulare, care pot fi atinse în acest prim trimestru, obiective implicate în cele prevăzute de noua programă și nu altele. Nu avem dreptul să trecem în proiecte de tehnologie obiective care nu se pot realiza, sau care se realizează în cadrul unui interval de timp mai mare, pentru că, în momentul în care vom alcătui textul de evaluare (măsurare) a acestor obiective, vom constata că nu vom avea ce evalua, sau că elevii vor înregistra rezultate proaste la sfîrșitul trimestrului. Așadar, o cheie de verificare a unui proiect de tehnologie didactică este concordanța dintre obiectivele produse și structura testului de evaluare (de măsurare a rezultatelor obținute de elevi), iar cea de a doua este raportul dintre test și rezultatele elevilor.

Dacă întrebările și celelalte elemente ale testului evaluează chiar obiectivele, iar distribuția rezultatelor elevilor pentru fiecare obiectiv este o distribuție normală, atunci atît proiectul, cit și aplicarea acestuia au fost bune.

Testul final, care va constitui subiectul lucrării scrise trimestriale, trebuie să fie deci organizat pe obiective; fie evaluînd un obiectiv prin mai multe întrebări și probe distincte, fie evaluînd mai multe obiective prin același grup de întrebări și probe. Modelul de probă finală, frecvent răspîdit, este cel structurat în două grupe de „îtemuri”, numite întrebări teoretice și probleme de calcul. Acest model este cu totul formal și contraindicat de noua programă. Aceasta nu înseamnă să renunțăm la întrebări și la așa-numitele probleme, ci este necesar să construim proba cu structuri de întrebări și probe care evaluează obiective și nu ceea ce găsim prin culegeri pe care le „răsfoim” cu o zi înainte de data planificată, pentru „Lucrarea scrisă”.

Unele dintre structurile de mai sus, pe care le numim itemuri pot, și este necesar să aibă un conținut experimental pentru a putea evalua obiectivele implicate în dezvoltarea capacității experimentale a elevilor, obiectiv pe care programa pune un accent deosebit. Altele, vor evalua capacitatea de exprimare în limbajul științei, capacitatea de transfer și chiar atitudinea științifică a elevilor. Se impune, deci, realizarea unei mari varietăți de itemuri cu conținuturi și cu structuri diferite. Nu este posibil de evaluat obiectivele care duc la formarea acestor capacități numai cu niște „întrebări și probleme”, cum am făcut pînă acum.

Odată formulate obiectivele și structura probei finale, se poate trece la determinarea conținutului necesar pentru ca elevii să poată atinge obiectivele de însușire a fizicii.

Trebuie, de asemenea, planificat și

conținutul opțional în funcție de condițiile concrete ale școlii și de profilul liceului. Determinarea conținutului va fi făcută în raport cu numărul real de ore de curs existente în acest trimestru, pentru a nu intra în criza de timp a cărei consecință inevitabilă este scăderea nivelului de performanță pentru obiectivele planificate.

În actul de proiectare a conținutului se pot realiza și erori de determinare a volumului acestuia; conținutul planificat poate fi insuficient pentru atingerea obiectivelor propuse, sau supradimensionat în raport cu acesta. Acest fapt este valabil atît pentru întreaga programă, cit și pentru un proiect de activitate trimestrială. Aceasta impune o urmărire

atentă a modului în care elevii își însușesc conținutul planificat, pentru a corecta proiectul pe parcurs sau la sfîrșitul intervalului. În acest sens, este prevăzută indicația „experimentală” de pe coperta programelor, precum și rugămîntea de a trimite comisiei de elaborare a programei observațiile rezultate din aplicarea ei. O altă componentă a activității didactice care este necesar să fie proiectată este „procesul de instruire”. Indicația generală este ca el să fie proiectat astfel încît învățarea să fie în cea mai mare parte a timpului o învățare activă și nu receptivă. În proiectarea unui proces de instruire trebuie plecat de la ideea că atingerea obiectivelor nu decurge automat din însușirea unui anume conținut, ci și din modul în care se desfășoară învățarea, precum și din modul în care este organizat cadrul material. Pentru a aplica o anumită metodă, astfel încît aceasta să stimuleze și să întretină motivația intrinsecă pentru învățare la elevi, trebuie asigurat un anume cadru material și o anume organizare internă a laboratorului. Toate măsurile necesare desfășurării unui astfel de proces de instruire sint indicate amănunțit în programă. Dacă mijloacele de învățămînt sint depozitate în cabinetul alăturat laboratorului și sint aduse de profesor sau de către laborant și montate pe mesele elevilor, aceasta numai învățare activă nu va mai fi. Orice îndepărtare a elevilor de resursele materiale ale învățării constituie un eșec în procesul educațional, cu consecințe cu atît mai grave, cu cit vîrsta elevilor este mai mică.

Trebuie deci să începem prin a reorganiza baza materială existentă, astfel încît să facilităm elevilor accesul direct la mijloacele prin care pot cunoaște natura. Aceasta, pînă cînd vom reuși să înlocuim mobilierul existent cu unul care să asigure manipularea și întretinerea integrală a mijloacelor de învățămînt de către elevi.

La acest început de drum vom porni cu convingerea că aplicarea noii programe este un proces de durată și nu de la o zi la alta și că pentru a asigura fizicii rolul de disciplină fundamentală în procesul de educație este necesar un efort susținut pe toate planurile, așa cum se întîmplă astăzi în întreaga noastră țară.

Prof. IUNIAN CHELU
inspector principal în Ministerul
Educației și Învățămîntului

Biologia, în ansamblul disciplinelor de bază

Societatea contemporană, prin evoluția și caracteristicile sale, a impus noi orientări ale procesului instructiv-educativ, legate, îndeosebi, de locul pe care îl ocupă în acest ansamblu, educația științifică. Penetrația științei în viață, în activitatea de zi cu zi implică științele biologice în amplele transformări economice și sociale, în rezolvarea unor probleme de mare importanță pentru omenire.

Preocuparea pentru perfecționarea conținutului biologiei în școala românească, a programei școlare, în particular în gimnaziu, vizează, în fond, abordarea procesului de predare-învățare ca un sistem deschis, dinamic, complex și autoreglabil — în funcție de interdependența componentelor sale, dar și de comenzile societății în care se află încadrat.

Programa de biologie pentru școala generală realizată în această viziune reprezentată, pentru fiecare profesor, un model de structurare a fiecărui proiect de lecție, ca unitate didactică de învățare.

Definirea clară și precisă a obiectivelor lecției în termeni comportamentali este o sarcină a fiecărui profesor, care trebuie să determine ce anume deprinderi și cunoștințe se vor însuși de către elevi. În același timp, în funcție de obiectivele propuse se definește strategia didactică și evaluarea rezultatelor instruirii.

Vocația de realizare a feedback-ului, care i se atribuie evaluării, se realizează prin compararea rezultatelor obținute cu obiectivele propuse, astfel încît, profesorul să aibă posibilitatea optimizării permanente a procesului de învățămînt.

Iată de ce este necesar ca viziunea în care este alcătuită programa să fie bine cunoscută de toți profesorii. Structurarea conținutului disciplinelor biologice — pe clase — este astfel realizată, încît să evidențieze necesitatea cunoașterii directe a fenomenelor de către elevi.

Ca urmare, profesorului de biologie din țara noastră îi revine sarcina de mare răspundere de a forma personalități comuniste înarmate cu un sistem de cunoștințe științifice despre lumea vie cu largă aplicabilitate în practică, pe baza unei ample operații cu materialul din natură. În cadrul lecțiilor de biologie se vor realiza deci operații de gîndire care să asigure însușirea de către elevi a unor metode de activitate intelectuală și practică. Aceasta solicită, cu necesitate, transferarea accentului pe latura formativă în învățarea biologiei.

O condiție fundamentală a învățării este realizarea corelației dintre formarea conceptelor pe baza informațiilor dobîndite și elaborarea operațiilor mintale pe măsură ce se clarifică și se formează conceptele. Or, este bine știut că numai o acțiune efectivă, efortul propriu care presupune interesul de a cunoaște duce la dezvoltarea operațiilor de gîndire, a structurilor cognitive. De aceea, cele două ipostaze ale cadrului în care se desfășoară lecțiile de biologie sint laboratorul și natura, elevii avînd posibilitatea de a cunoaște nemijlocit viețuitoarele și fenomenele din lumea vie, de a fi deprinși să folosească metodele de investigare experimentale, specifice biologiei.

Conținutul programei este structurat în grupe (lecții, teme, capitole), eșalonate conform logicii didactice și dispus în două planuri — conținutul științific, conceptual și cel experimental, al lucrărilor practice. De aici rezultă faptul că lecția în sine, fie că este vorba de o temă sau un capitol, trebuie să fie unitară, să reprezinte un conținut nefragmentat, cu alte cuvinte să reprezinte un sistem de sine stătător care să se includă în întreg sistemul de lecții, din disciplina respectivă. Pe de altă parte, eliberîndu-se de amănuntele nesemnificative, cu valoare științifică, practică și educativă redusă, fiecare lecție trebuie să ofere elevului posibilitatea de a observa, de a formula ipoteze și, apoi, de a le verifica prin intermediul experimentului.

Așadar, din cele de mai sus rezultă că se impune cu necesitate ca fiecare profesor de biologie să-și elaboreze proiectul fiecărei unități didactice de învățare, pornind de la stabilirea obiectivelor specifice, în funcție de care va stabili probele de evaluare. În vederea realizării obiectivelor se va stabili, avînd în vedere programa școlară, conținutul fiecărei unități didactice de învățare, metodele și mijloacele de învățămînt.

Optimizarea sistemului se va realiza prin continua corelare a rezultatelor evaluării cu obiectivele propuse.

Alături de celelalte discipline fundamentale, biologia contribuie la realizarea unui învățămînt formativ, la formarea concepției materialist-dialectice despre lume și viață la elevi, înfăptuindu-se, astfel, dialectica unității în diversitate în învățămîntul nostru.

Prof. MELANIA RĂDULESCU
inspector principal în Ministerul
Educației și Învățămîntului

În dezbaterile Plenarei Uniunii Sindicatelor

din învățămînt, știință și cultură:

Problemele de protecția muncii în unitățile de învățămînt

În ziua de 7 octombrie a.c. a avut loc, la București, Plenara Comitetului Uniunii Sindicatelor din învățămînt, Știință și Cultură, care a dezbătut importante probleme legate de protecția muncii în unitățile de învățămînt, știință și cultură. La lucrările Plenarei au participat membrii Comitetului Uniunii Sindicatelor din învățămînt, Știință și Cultură, iar, ca invitați, președinți ai unor comisii județene pentru activitatea sindicatelor din învățămînt, reprezentanți ai altor uniuni ale sindicatelor, ai unor ministere economice. Din partea Ministerului Educației și Învățămîntului a participat la lucrări tovarășul Stan Soare, adjunct al ministrului educației și învățămîntului.

Primul punct al ordinii de zi a fost prezentarea de către tovarășul Constantin Stăiculescu, vicepreședinte al U.S.I.S.C., a referatului cu privire la Contribuția organelor și organizațiilor sindicale din învățămînt, știință și cultură, la îmbunătățirea activității de protecție a muncii. În continuare, tovarășa Dobrița Tigăran, secretară a U.S.I.S.C., a prezentat o informare asupra activității desfășurate de Biroul Executiv al Uniunii de la ultima ședință plenară și pînă în prezent. Tovarășul Petre Codreanu, membru al Comitetului U.S.I.S.C., a dat citire raportului privind execuția bugetară pe primele nouă luni ale anului. A fost, de asemenea, adus la cunoștința participanților planul de măsuri al Comitetului U.S.I.S.C. în vederea sporirii contribuției sindicatelor la îmbunătățirea activității de protecția muncii în instituțiile de învățămînt, știință și cultură.

Pentru realizarea prevederilor programului de măsuri al Consiliului de Miniștri și al Consiliului Central al U.G.S.R. privind îmbunătățirea activității de protecția muncii și creșterea eficienței fondurilor alocate în acest sens, precum și în lumina ideilor expuse de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al partidului, în Cuvîntarea rostită cu prilejul deschiderii noului an de învățămînt, din orașul Cluj-Napoca, din 16 septembrie a.c., Uniunea, împreună cu Ministerul Educației și Învățămîntului, cu participarea nemijlocită a Inspectoriei de stat pentru protecția muncii, a orientat activitatea de protecție a muncii în direcțiile însușirii și verificării în cadrul procesului de învățămînt a cunoștințelor de protecția muncii de către elevi și studenți. Pe lângă acțiunile întreprinse pe plan central, organele și organizațiile sindicale au ajutat inspectoratele școlare și rectoatele în pregătirea și perfecționarea cadrelor didactice în domeniul protecției muncii. Uniunea a primit, de asemenea, un sprijin prețios din partea conducerii Consiliului Central al U.G.S.R. atît prin participarea unor activiști la acțiunile de îndrumare și control, cit și prin analiza, de două ori în ultimii ani, în Biroul Executiv al C.C. al U.G.S.R., a activității de protecția muncii în învățămînt. Analizele amintite, constatările desprinse din activitatea de îndrumare și control, demonstrează că, în domeniul protecției muncii în școli și facultăți, pe lângă succesele înregistrate, există încă unele neajunsuri pe care referatul le-a semnalat și analizat cu seriozitate.

S-a arătat, în același timp, felul în care se preocupă de această problemă conducerile administrative și comitetele sindicatelor din unele întreprinderi în care elevii și studenții își desfășoară practica productivă. Referatul a mai analizat și modul cum se exercită activitatea de asigurare a unor condiții bune de muncă în instituțiile de spectacole și de concerte, în cinematografe și în muzee, precum și luarea de măsuri corespunzătoare în vederea prevenirii accidentelor și îmbolnăvirilor profesionale.

Planul de măsuri al Comitetului a obținut adevărată participare prin punctele și măsurile stabilite, de desfășurare a unei activități politice, organizatorice și cultural-educative mai susținute, și mai sistematice în vederea întăririi disciplinei socialiste a muncii, cunoașterii și respectării stricte a normelor de tehnică a securității și igienă a muncii, creării unei puternice opinii de masă împotriva celor care se fac vinovați de nerespectarea normelor în vigoare.

În continuare, s-au înscris la discuții

următorii tovarăși: Dumitru Fodor, directorul Institutului de mine Petroșani; Florentina Trifan, șefa Comisiei pentru învățămînt superior din Iași; Maria Lazar, secretar al Comitetului Sindicatului învățămînt Cluj; Pantelie Tuțuleasa, președintele Sindicatului Studiuului „Alexandru Sahia” din București; Alexandru Matei, președintele Sindicatului de la Studioul cinematografic Buftea; Margareta Gavrila, secretar al Comitetului sindicatului învățămînt Bacău; Costin Ștefănescu, redactor șef al revistei „Tribuna școlii”; Valeriu Oțelea, actor la Teatrul Național din Iași; prof. dr. ing. Titi Dulămiță, de la Facultatea de metalurgie a Institutului politehnic București; Marin Bălan, președintele Sindicatului Întreprinderii cinematografice a județului Argeș; Ilie Breben, inspector la Inspectoratul școlar al județului Hunedoara și Ion Tilincă, activist al U.G.S.R.

Participanții la dezbaterile plenarei, manifestîndu-și acordul cu materialele prezentate, au adîncit problematica temei în discuție, referindu-se de astă dată la realitățile concrete de la nivelul fiecărei instituții de învățămînt și aducînd interesante propuneri menite să sporească eficiența dirijării, precum și a desfășurării și verificării activității de protecția muncii.

De asemenea, reprezentanții inspectoratelor școlare și ai cadrelor didactice din învățămîntul general și liceal au subliniat însemnătatea problemelor de protecția muncii în școli, devenite o chestiune intrinsecă procesului de învățămînt, relevînd necesitatea creării în continuare a cadrului juridic al responsabilității cadrelor didactice, prin conștientizarea acestora. Ei au propus ca Ministerul Educației și Învățămîntului și Uniunea Sindicatelor din învățămînt, Știință și Cultură să inițieze un program de protecția a dezvoltării copilului, atît în școală, cit și în domeniul activităților extrașcolare, în mediul înconjurător ca și familial, în circulația rutieră, în vacanțe. Au propus, de asemenea, unificarea normelor de protecție a muncii pe țară, în cabinetele, laboratoarele și atelierelor școlare, dar și în grădinițe, pentru preșcolari, înființarea unor cercuri de protecția muncii în casele pionierilor și șoimilor patriei, includerea în programa reciclării maștrilor-instructori și a inginerilor profesori a cunoștințelor de protecția a muncii.

La rîndul lor, reprezentanții instituțiilor de cultură și artă au evidențiat necesitatea editării de materiale de popularizare a normelor specifice pentru lucrătorii din teatre, întreprinderi cinematografice, necesitatea dotării lucrătorilor cu echipament corespunzător, a manifestării unei griji sporite față de condițiile de lucru ale acestora.

Lucrările Plenarei au evidențiat grija partidului nostru manifestată continuu și complex față de buna dezvoltare și pregătire a tinerelor generații, au valorificat experiența sindicatelor din învățămînt în domeniul protecției muncii în instituțiile de învățămînt și au configurat un mare număr de propuneri menite să perfecționeze în continuare condițiile de muncă și de viață ale cadrelor didactice și ale tineretului școlar.

DOINA STERESCU
DIMITRIE RACHICI
FARKAS JENŐ

Simpozionul „Integrarea învățămîntului cu cercetarea, producția și practica social-politică”

În organizarea, la Cluj-Napoca, a fazei județene a Simpozionului „Integrarea învățămîntului cu cercetarea, producția și practica social-politică” sînt cuprinse o ședință plenară de prezentare a unor referate și ședințe de comunicări pe următoarele secții: educatoare, învățători, clasele I-II, învățători, clasele III-IV, limba română, limba și literatura maghiară, limbi moderne, științe sociale, matematică, fizică-chimie, biologie-geografie, ingineri-maștri-instructori, pedagogie-psihologie-defectologie, conduce-

Pionierii în Festivalul Național „Cîntarea României”

Acționînd în spiritul hotărîrilor adoptate de Congresul al XI-lea al Partidului Comunist Român, de Congresul Educației politice și al culturii socialiste, al orientărilor și indicațiilor tovarășului Nicolae Ceaușescu, Organizația pionierilor așază în centrul întregii sale activități politico-educative, împreună cu școala și familia, educarea prin muncă și pentru muncă, în spirit patriotic-revoluționar a tuturor pionierilor și școlariilor.

În acest amplu proces al muncii instructiv-educative se urmărește prioritar formarea la copii a unei atitudini înaintate și responsabile față de învățatură, legarea cit mai strînsă a cunoștințelor teoretice cu cele practice. Odată cu îndeplinirea responsabilă a obligațiilor școlare, se urmărește sistematic și, cu deosebire, cu mai multă intensitate în această perioadă a cîincinalului afirmării plenare a revoluției tehnico-științifice, dezvoltarea creașivității și inventivității pionierilor și școlariilor, a unei gândiri tehnologice și economice necesare integrării lor ulterioare în viața social-economică și politică a țării.

În scopul educării copiilor în spiritul muncii, Organizația pionierilor inițiează multiple acțiuni proprii, prin intermediul cărora se asigură antrenarea copiilor atît la activități de creație, cit și practice, de producție. În anul școlar 1977-1978, de exemplu, și-au desfășurat activitatea peste 78.500 cercuri tehnico-aplicative și științifice organizate în școli și unități economice, care au cuprins un număr de 1.840.000 pionieri și școlari, ceea ce a reprezentat 71,3% din populația școlară de vîrstă pionierescă.

Festivalul Național „Cîntarea României” a constituit pentru Organizația pionierilor un minunat cadru de afirmare a talentului și vocației creatoare, atît în domeniul tehnico-științific cit și cultural-artistice.

Așfel, în cadrul primei ediții a „acțiunii pentru stimularea participării maselor la activitatea de creație științifică și tehnică” s-a reușit să se asigure participarea a 134.000 pionieri, cu peste 60.750 lucrări, în marea lor majoritate cu aplicabilitate în procesul instructiv-educativ sau în diverse domenii ale economiei naționale.

Experiența bună acumulată pînă în prezent ne relevă însă necesitatea ca, în cadrul celei de a 2-a ediții a Festivalului Național „Cîntarea României”, împreună cu școala, să acționăm mai hotărît pentru însușirea cit mai temeinică a cunoștințelor teoretice și practice predate în cadrul procesului de învățămînt, iar prin punerea în valoare a propriilor sale resurse, Organizația pionierilor va extinde elementele de investigație și anticipație, stimulînd inventivitatea, originalitatea și flexibilitatea în gîndire, fantezia și imaginația creatoare a copiilor în domeniul tehnico-științific.

Prima ediție a Festivalului Național „Cîntarea României” a constituit o însuflețitoare și nobilă manifestare dedicată prezentului socialist al patriei, spiritului revoluționar, marxist, promovat cu consecvență de conducerea partidului și statului nostru, personal de tovarășul Nicolae Ceaușescu.

În acest nou an școlar, activitatea cultural-artistice se află sub semnul marilor evenimente pe care Organizația pionierilor și organizația „Șoimii patriei” le vor sărbători alături de întregul popor. Toate activitățile înscrise în cadrul celei de a doua ediții a Festivalului Național „Cîntarea României”, dedicate celei de a 35-a aniversări a eliberării României de sub dominația fascistă, împlinirii a 2050 de ani de la formarea primului stat dac centralizat și independent, 60 de ani de la formarea statului național unitar român, vor trebui să ilustreze pregnant angaja-

rea fermă a tinerii generații în procesul făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate.

Analizînd în mod critic prezența în prima ediție a Festivalului Național „Cîntarea României” a pionierilor și școlariilor, plenara Consiliului Național al Organizației Pionierilor din iunie 1978 a stabilit sarcinile ce revin consiliilor și comandamentelor pionieresci, care, sub conducerea organelor și organizațiilor de partid, vor trebui să acționeze pentru îmbunătățirea continuă a conținutului activităților cultural-educative în vederea creșterii contribuției lor la formarea conștiinței socialiste a tinerii generații, a înaltelor trăsături morale, a sentimentelor de dragoste și recunoștință nemărginită față de patrie și partid, față de secretarul general al Partidului Comunist Român, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Atît în activitatea de creație, cit și în cea de interpretare, va trebui să se continue preocuparea pentru antrenarea unui cit mai mare număr de pionieri, școlari și șoimi ai patriei, în acțiuni complexe și variate, cu multiple posibilități de afirmare a talentelor creatoare.

Continuitatea și permanentizarea activităților cultural-artistice, prin cicluri de acțiuni dedicate aniversării evenimentelor de seamă din anul 1979, vor cuprinde spectacole, întîlniri, evocări de cînstire a faptelor de muncă, de jertfă și eroism ale poporului nostru, reprezentînd astfel un obiectiv principal care trebuie să stea în atenția consiliilor și comandamentelor pionieresci.

Pentru a contribui la formarea și dezvoltarea conștiinței socialiste a copiilor, pentru instaurarea unor raporturi comuniste de muncă și viață în colectivele pionieresci, se vor dezvolta și diversifica manifestările și acțiunile cultural-artistice care să-l ajute pe copii să cunoască nemijlocit activitatea făuritorilor bunurilor materiale și spirituale, care să valorifice în mai mare măsură influența exemplului pozitiv al comunistilor, muncitorilor, eroilor muncii socialiste. În acest scop se vor organiza întîlniri cu frunții în producție, inventatori, oameni de știință și specialiști, în care vor fi prezentate unele fapte de cutezanță, de curaj, devotament și eroism, săvîrșite de comunisti, de oameni al muncii în activitatea de înfăptuire a Programului partidului.

Un accent important se va pune pe conținutul lucrărilor și repertoriul formațiilor, elemente importante în educarea în spirit comunist, revoluționar, a pionierilor și școlariilor. Grupurile folclorice, formațiile de dansuri și solistii dansatori vor trebui să includă în repertoriul lor obiceiuri și datini cu caracter laic, progresist, specifice zonei folclorice respective, precum și creații din folclorul clasic și contemporan: formațiile de teatru vor promova piese din literatura română, prelucrări și adaptări de texte, creații originale ale pionierilor și cadrelor didactice, inspirate din viața școlară și a Organizației pionierilor. În ceea ce privește brigăzile artistice, acestea vor trebui să devină un factor important, combativ în viața școlii și care să influențeze pozitiv opinia și colectivul, să contribuie la înălțarea lipsurilor și la îndeplinirea exemplară a îndatoririlor școlare și pionieresci.

Toate manifestările integrate celei de a doua ediții a Festivalului Național „Cîntarea României” vor trebui să se remarcă prin calitate, atît în domeniul creației, cit și în cel interpretativ, promovîndu-se lucrări de o reală valoare și cu un puternic mesaj revoluționar.

Acționînd în spiritul hotărîrilor de partid și de stat, consiliile Organizațiilor pionierilor și comandamentele pionieresci, în colaborare cu așezămîntele culturale, vor acorda o atenție prioritară manifestărilor cultural-educative organizate în mediul rural, inițind dezbateri publice, spectacole, expoziții concrete, acțiuni de păstrare și valorificare a tradițiilor artei populare și a folclorului.

Pentru integrarea organică a activității cultural-artistice pionieresci în viața culturală a orașelor și satelor țării noastre, consiliile și comandamentele pionieresci vor iniția un sistem organizat de participare continuă la manifestările cultural-educative ale localităților, prin modalități și forme specifice vîrstii copiilor.

Se vor organiza la toate nivelele concursurile de creație literară „Tinere condeie”, ale revistei școlare, de artă populară, de arte plastice „Românie, plai de aur”, de artă fotografică „Sub flamura partidului”, „Creștem odată cu țara”, festivalul cînecluburilor pionieresci „Sîntem al țării viitor”.

„Dezvoltînd rezultatele obținute pînă în prezent în marele amfiteatru al festivalului național al muncii, hărniciei și creației românești, să ducem mai departe uriașă zestre de talent moștenită din străbuni”, așa cum ne îndeamnă Chemairea celui de-al VII-lea Forum Național al Pionierilor.

MARIA DUMITRESCU
activist la Consiliul Național al Organizației Pionierilor

rea școlii, organizații de copii și tineret și creativitate în domeniul mijloacelor de învățămînt. În total sînt supuse dezbaterii peste 150 de referate și comunicări pe teme de cea mai stringentă actualitate pentru munca la catedră.

Invităm Comitetele sindicatelor din învățămînt să ne trimită, din vreme, la redacție, programele Simpozionului - faza județeană - pentru a le putea consemna în revistă.

De la Ministerul Educației și Învățământului

TEZELE TRIMESTRIALE

Ca urmare a aplicării noilor planuri de învățământ, au fost stabilite disciplinele la care se susțin teze trimestriale în anul școlar 1978/1979, la învățământul liceal și teze semestriale la învățământul de maiștri.

La învățământul profesional nu se susțin teze semestriale, iar la instruirea practică se execută o probă practică de control semestrială, în toți anii de studii.

Planificarea datelor la care se susțin teze se face la începutul fiecărui trimestru (semestru) și va fi comunicată elevilor. La planificarea datelor se va avea în vedere să se asigure minimum două zile între teze și să nu se susțină mai mult de două teze pe săptămână.

În perioada tezelor elevii nu vor fi antrenați la activități extrașcolare.

În cursul lunii octombrie a.c. se stabilesc temele lucrărilor practice pentru examenul de bacalaureat din sesiunea iunie 1979 — și se comunică aceste teme elevilor din ultimul an de studii de la învățământul de zi și seral. Conținutul temelor trebuie să fie în concordanță cu prevederile programelor școlare.

Disciplinele de învățământ la care se susțin teze trimestriale, la învățământul liceal — cursuri de zi, în anul școlar 1978/1979

1. **Limba și literatura română** — clasele IX—XII, la toate liceele. La liceele pedagogice tezele la limba română și la literatura română se susțin separat, fiind discipline distincte în planul de învățământ.

2. **Matematica** — clasele IX—XII, la toate liceele.

3. **Fizica** — clasele IX—XII, la toate liceele.

4. **Chimia** — clasele IX—XII, la toate liceele.

5. **Biologia** — clasele IX—XII, numai la profilurile: agricol, silvicultură și exploatarea forestieră, sanitar, chimie-biologie. La meseria lucrător cadastru și organizarea teritoriului din cadrul profilului agricol se susțin teze numai la clasele a IX-a și a X-a.

6. **O disciplină de științe sociale**, după cum urmează:

— Istoria modernă a României — clasa a IX-a, la toate liceele.

— Istoria contemporană a României, a mișcării muncitorești, democratice și

revoluționare, a P.C.R. — clasa a X-a, la toate liceele.

— Economia politică — clasa a XI-a, la toate liceele, mai puțin la liceele de filologie-istorie și de artă.

— Probleme fundamentale ale istoriei lumii antice și medievale — clasa a XI-a, numai la liceele de filologie-istorie.

— Filozofie — clasa a XI-a, numai la liceele de artă.

— Istoria României, a mișcării muncitorești, democratice și revoluționare, a P.C.R. — clasa a XII-a, la toate liceele.

7. **Geografia** — clasele IX—XII, numai la profilurile geologie-geografie și istorie-geografie.

La liceele sau clasele cu predare în limbile naționalităților conlocuitoare de la toate liceele se susțin teze trimestriale și la limba și literatura maternă.

La instruirea practică, pentru toate liceele și la toate clasele, se execută o probă practică de control trimestrială. Această probă are ca scop să verifice modul în care elevii și-au însușit cunoștințele și și-au format priceperile și deprinderile de lucru, în domeniul meseriei în care se pregătesc, potrivit prevederilor programelor școlare de instruire practică.

Învățământul seral

La învățământul seral se susțin teze trimestriale la aceleași discipline ca și la cursurile de zi, indiferent de clasa în care sînt prevăzute a se preda.

La clasa a XIII-a, învățământ seral de la profilurile real-umanist în lichidare, se susțin teze trimestriale la disciplinele:

1. Limba și literatura română
2. Matematica — numai la profilul real

3. Fizica
4. Chimia
5. Științe biologice

6. Istoria României, a mișcării muncitorești, democratice și revoluționare, a P.C.R.

7. Geografia — numai la profilul umanist.

★
Lista disciplinelor la care se susțin teze semestriale la învățământul de maiștri, în anul școlar 1978/1979 (învățământul de zi și seral), a fost comunicată de către Ministerul Educației și Învățământului, prin inspectoratele școlare, în toate instituțiile de învățământ interesate.

Examenul cadrelor didactice

Examenul pentru definitivarea în învățământ a educatoarelor din grădinițele de la sate, sesiunea anului școlar 1977—1978, se va desfășura în vacanța de iarnă, în zilele de 26—30 decembrie 1978. La această sesiune se vor putea prezenta numai educatoarele care funcționează în grădinițele de la sate, au fost înscrise pentru definitivare în anul școlar 1977—1978 și nu au beneficiat de sesiunea de examen din septembrie a.c.

Examenul de „Probleme ale construcției socialiste” (pentru învățători, educatoare și profesori de cultură generală) și la „Economia concretă” (pentru profesori de cultură tehnică și maiștri-instrucitori) în vederea obținerii gradului I de către cei înscrși pentru perioada 1978—1980, se va desfășura în zilele de 5—7 ianuarie 1979.

Centrele de desfășurare a examenelor vor fi stabilite de I.C.P.P.D. și C.E.P.E.I.T. împreună cu inspectoratele școlare județene.

★
În numerele următoare ale revistei vom continua să publicăm informații în legătură cu examenul cadrelor didactice și cu alte acțiuni de perfecționare. Colegii care doresc lămuriri privind aceste examene sau îndrumări metodice și bibliografie se pot adresa redacției care — în colaborare cu Serviciul perfecționării pregătirii cadrelor din Direcția personal și învățământ a ministerului nostru și cu Biblioteca centrală pedagogică — va răspunde solicitărilor adresate.

„TRIBUNA ȘCOLII” VĂ INVITĂ!

În colaborare cu Casa corpului didactic din Capitală și la sediul acesteia (B-dul Gheorghe Gheorghiu-Dej nr. 32), redacția revistei noastre organizează, pentru cadrele didactice din învățământul preșcolar, primar, gimnazial și liceal dezbateri pe teme de învățământ după următorul program:

- joi 26 octombrie a.c. ora 10,00
- joi 23 noiembrie a.c. ora 16,00
- joi 7 decembrie a.c. ora 10,00

Prima dezbatere, din 26 octombrie a.c., se va desfășura pe tema: „Caracterul revoluționar al școlii românești contemporane”. Cu acest prilej, cadre de specialitate vor da răspunsuri la întrebările participanților și vor prezenta noutăți ale anului școlar 1978—1979.

Profesori cineamatori (foto: prof. Mihai Agape, Piatra Neamț)

Creația cineamatorilor din învățământ

În perioada 4—10 septembrie a.c. s-a desfășurat, la Soveja, județul Vrancea, cursul de pregătire cu responsabili cinecluburilor din învățământ, organizat de Uniunea sindicatelor din învățământ, știință și cultură, împreună cu Institutul de artă teatrală și cinematografică și Consiliul județean al sindicatelor Vrancea. Au participat 40 de cursanți, cadre didactice din aproape toate județele țării. Programul bogat al cursului a cuprins expuneri-dezbateri, dialoguri cu reprezentanți ai I.A.T.C.: prof. univ. Alecu Croitoru, prof. univ. Mihai Dimitriu, lector univ. Radu Aneste Petrescu, lector univ. Dan Dădărlat.

Expunerile-dezbateri și dialogurile au abordat teme specifice activității cinecluburilor din învățământ: aportul cinecluburilor la perfecționarea tehnologiei didactice, modalități de realizare a filmelor

didactice, precum și aspecte generale privind imaginea cinematografică, scenariul și decupajul regizoral etc. Latura practică a cursului a fost asigurată prin proiectii ale unor filme didactice și documentare realizate de I.A.T.C. sau de cineamatori, dar, mai ales, prin realizarea în comun a unui film documentar, de prezentare micro-monografică a județului Vrancea, film prilejuit de o deplasare în grup a participanților, în județ. Realizatorii acestui film s-au constituit, asadar, într-un „Cineatelier” de producție.

Cursul s-a încheiat cu un colocviu care a sintetizat probleme referitoare la perspectiva muncii în cinecluburile cadrelor didactice: îmbogățirea repertoriului, noi direcții tematice, utilizarea filmelor create, recrutarea și formarea membrilor cineclubului.

AL. POPESCU

Cine-productie

Cineclubul „Apolodor” din Drobeta Turnu-Severin

Cineclubul „Apolodor” a luat ființă în anul 1971, și este frecventat de peste 100 de elevi anual. În acest timp s-au realizat 15 filme, care abordează o tematică variată. Aproape toate aceste filme sînt proiectate cu diferite ocazii în școlile din municipiu și județ. O atenție deosebită s-a acordat tematicii filmului didactic, aceasta concretizându-se prin peliculele: „Drum de istorie”, „Răsăritul lunii la Tismana”, „Al 4-lea trimestru” și altele.

„Drum în istorie” s-a realizat în cinstea sărbătoririi a 1850 de ani de atestare documentară a municipiului Drobeta și parcurge întreaga istorie a localității, din anul 102 pînă în 1944. „Răsăritul lunii la Tismana” este o ecranizare parțială a poeziei lui Grigore Alexandrescu. „Al 4-lea trimestru” tratează activitățile desfășurate pe timpul vacanței de vară în

școli, tabere de odihnă și de instruire, sate de vacanță etc.

Anul acesta, cineclubul a realizat un film didactic care aprofundează cunoștințele de fizică ale elevilor de clasa a VI-a, la lecția „Principiul vaselor comunicante”. După ce prezintă citiva experiențe de laborator cu aplicații în practică, filmul tratează modul de funcționare a ecluzei hidrocentralei „Porțile de Fier I”, care funcționează pe acest principiu. Filmul a avut drept consultant științific pe profesorul de fizică Ștefan Popescu, de la Școala generală nr. 10.

În viitor ne propunem să realizăm și alte filme didactice care să vină în sprijinul îmbogățirii cunoștințelor elevilor la diferite obiecte.

ALEXANDRU PUFAN
instructor al cineclubului

Revistele de învățământ

● „Revista de pedagogie” (nr. 8/1978). Vă recomandăm, din cuprinsul acestui număr, articolul „Un excepțional document al gândirii socialist-științifice a Partidului Comunist Român”, de George Ciudan, studiul prof. univ. dr. doc. A. Chirceș „Probleme ale formării elevilor în spiritul patriotismului revoluționar”, articolele „Misiunea profesorului de istorie”, de prof. dr. doc. Șt. Bărsănescu, membru corespondent al Academiei R.S. România și „Școala și viitorul educației”, de prof. univ. dr. A. Dancsuly, precum și din grupajul de articole care se referă la aspecte ale comunicării între cercetarea pedagogică și practica școlară: „Să vedem și să promovăm noul”, de prof. Doina Tirea, director în M.E.I., „Spre noi forme de comunicare între școală și cercetarea pedagogică”, de Emil Stoica, directorul Liceului „C.A. Rosetti” din București.

● „Revista de pedagogie” nr. 9/1978. Din cuprinsul acestui număr, vă recomandăm editorialul „Obiectivele revoluționare ale învățământului românesc” și articolele: „Creșterea calității procesului de învățământ, condiție a realizării obiectivelor școlii noastre”, de Emilia Constantinescu și Ecaterina Csengeri, „Valențe calitative noi ale demersului pedagogic în învățământul de toate gradele”, de Ioan Bontas, „Calitatea educației și progresul social”, de Georgeta Dan-Spinoiu. La rubrica „Școala și societatea”, semnalăm contribuția prof. Al. Roșca, membru corespondent al Academiei R.S.R.: „Interrelația școală-societate”. Alte rubrici ale numărului

lui cuprind articole despre perfecționarea actului de predare-învățare, conducerea școlii, învățământul în clasele I—IV, istoria școlii și gândirii pedagogice ș.a.

● „Forum” (nr. 7-8/1978). În acest număr, revista publică articolul editorial „Realizări și perspective ale învățământului superior românesc” semnat de prof. univ. dr. ing. Suzana Gădea, ministrul educației și învățământului. La rubrica „Opinii, Dezbateri” ne rețin atenția articolele „Să sporim capacitatea formativă a învățământului nostru superior”, de acad. Radu P. Voinea, rectorul Institutului politehnic din București, „Afirmarea deplină, multilaterală a personalității fiecărei naționalități conlocuitoare în cadrul unitar al democrației noastre”, de lector univ. Gerhard Konnerth, decan al Facultății de filologie și istorie din Sibiu.

● „Învățământul liceal și tehnic profesional” (numerele 6 și 7/1978). Numărul 6 prezintă articolul ing. Virgil Noga, directorul Direcției învățământului liceal și tehnic profesional din Ministerul Educației și Învățământului. „Stagiul de practicant, o etapă importantă în finalizarea pregătirii absolvenților de liceu”. Ambele numere prezintă noile programe școlare: în numărul 6, pentru fizică, chimie și biologie, iar în numărul 7, pentru limba și literatura română și probleme fundamentale ale Terrei.

Numărul 6 publică articolul „Din cele 600 de titluri de manuale 70% vor fi noi sau profund revizuite” al conf. univ. dr. Ion Gh. Stanșiu, directorul Editurii didactice și pedagogice.

DOINA STERESCU

U.R.S.S.

Steaua de aur a Astei Suvi

În Uniunea Sovietică 192 000 de femei, care au născut și educat 10 copii, poartă înaltul titlu de Mamă-eroină, având aceleași drepturi cu eroii faptelor de vitejie și de muncă. Peste 32 000 dintre ele sînt cadre didactice.

Asta Arturovna și Erih Valterovici Suvi trăiesc în străvechiul orașel Mustvee de pe malul lacului Ciudsko. Casa acestei învățătoare estone și a soțului ei — de meserie electromontor — este la fel ca alte zeci de case din preajmă. Dar dacă intri în ea te frapează în mod deosebit un lucru : este o casă prietenoasă, deschisă și foarte bogată. Dar nu în cartele de economii e bogată, nu în mașini și covoare. Marea bogăție a casei o constituie copiii.

Zece copii într-o singură familie ! Ei sînt mîndria familiei. Ei sînt neliniștea, grija și bucuria ei.

La una dintre ședințele Clubului femeilor din oraș, pe care Asta Suvi îl conduce, cineva a întrebato :

— Cum se poate împărți mărețea iubire de mamă în zece părți ? Oare copiii nu pierd prin această împărțire ?

Ea a pufnit și s-a ridicat brusc. Dar a răspuns, ca de obicei, încet și blînd :

— Eu n-am să vă întreb dacă dv. vă iubiți unicul copil. Desigur, v-ați da și viața pentru el. Și este spre fericirea copilului că se află înconjurat de o atît de mare iubire. Dar cînd el este sănătos, sătul și mîndru aceasta e prea puțin pentru copil. El are nevoie de altă dragoste — nu numai de cea a gingășiei : dragostea care îl ajută să descopere natura și societatea, munca și arta, uriașa lume a gîndirii umane, a căutărilor, a sentimentelor. El are nevoie de o iubire care să-l facă om pe el însuși. După părerea mea, într-o familie numeroasă această dragoste se ivește curînd și este sinceră.

Asta a spus fără șovăire „da” cînd, după absolvirea școlii medii din Mustvee, i s-a cerut să lucreze ca instructor de pionieri. Ea s-a avîntat cu atîta elan în muncă, încît în același an a cîștigat întrecerea unională dintre detașamentele de pionieri, obținînd premiul „Adevărul pionieresc”. Detașamentul ei a primit, printre primele din republică, numele pionierului-erou Volodea Dubnin. Dar ceea ce era mai important — la școală copiii, lună de lună, au început să trăiască mai interesant și să învețe mai bine chiar și „elevii-problemă”. Uneori era întrebato :

— Ce vă atrage spre acești copii atît de antipatici ?

Ea de obicei tăcea. Alteori însă răspundea, fără să „ridice glasul”, că și un astfel de copil trebuie iubit, deoarece, ceea ce astăzi îi lipsește în educație mîine va avea în mod sigur dacă tu însuși știi ce să cultivi în sufletul lui. E deajuns să te uiți în ochii unui copil „disperat” și vei găsi drumul cel bun spre inima lui...

La lecții, Asta Arturovna (ea predă biologia la clasele V—VI) manifestă o atenție deosebită față de personalitatea copilului, tinzînd în primul rînd să-l cultive dragostea de adevăr și plăcerea de a munci. Și nu numai la lecții, în clasă, dar și în natură, pe lotul școlar sau pe tarlalele sovhozului din vecini, „Torma”.

Un cadru didactic din școală primește, să zicem, un apartament nou, se căsătorește sau, simplu, se organizează o masă tovarășească a profesorilor. Suvi trebuie să participe neapărat la această festivitate, ca un ajutor de nădejde. S-a deschis în Tallin o expoziție de pictură, se organizează în Tarta o secție nouă a muzeului regional, sau are loc un spectacol în premieră — ea și pune oamenii în mișcare : „Haideți să mergem împreună ! Și cît mai repede !”

În școală, am participat la activitatea unui grup de control obștesc al cărui președinte, de asemenea, este Asta Arturovna și dintr-odată am observat că, sub conducerea ei, s-au obținut rezultate remarcabile în privința condițiilor de studiu și de odihnă ale copiilor. Am verificat curățenia claselor, cantina, munca oamenilor și, paralel cu aceasta, atitudinea copiilor față de carte, nivelul lor de pregătire. Toate erau la înălțime.

Cine nu știe vechiul adagiu : fiecare om trebuie să construiască o casă, să sădească un arbore, să educe un om. Dar ce poate fi mai dificil decît această atît de simplu formulată problemă — să educi un om !

— Familia Suvi crește copii minunați — aceasta am auzit-o de nenumărate ori în Mustvee. Dar cînd am întrebato pe Asta Arturovna despre particularitățile muncii educative pe care o desfășoară acasă, ea a început să-și frămînte miinile :

— Nu ne-am gîndit la nici un „sistem” special. Totul e simplu și normal, ca respirația.

Și iată ce am văzut în această casă :

Înainte de toate există niște tradiții de familie. Toți, fără excepție, chiar și cei mai „drăgălași”, cei mai mici dintre copii, Trina (de șapte ani), Taavi (de șase) și Ana (de cinci), au datoria de a munci : adună jucăriile, își aranjează lucrurile proprii, fac patul, fac curățenie în apartament. Cea mai în vîrstă dintre fete, Sirie, are douăzeci de ani și este metodistă la Casa orășenească de cultură. Ea povestește că în familia lor totdeauna a fost o întrecere particulară : cine ajută cel mai mult pe mama să se ocupe de cei mici. Și nimeni nu vedea în aceasta un chin, dimpotrivă, o bucurie. Se observa doar că mama îl laudă pe cel mai harnic și nu neapărat pe cel mai vîrstnic. În grădina, la straturile de legume și zarzavaturi (statul acordă unei astfel de familii mari pînă la 2 ha.) lucrează toți. Iar recolta o culeg în mod obligatoriu toți. În afară de aceasta, copiii mai mari lucrează în fiecare vară în pădure. Pînă toamna, ei cîștigă 700—800 de ruble pentru bugetul familiei. În colectiv hotărăsc apoi fiecăruia ce să-l cumpere, în primul rînd, cui să-i cînsă mama o rochie, cui să-i cumpere mînuși sau pantofi... De aceea, nu sînt neînțelegeri.

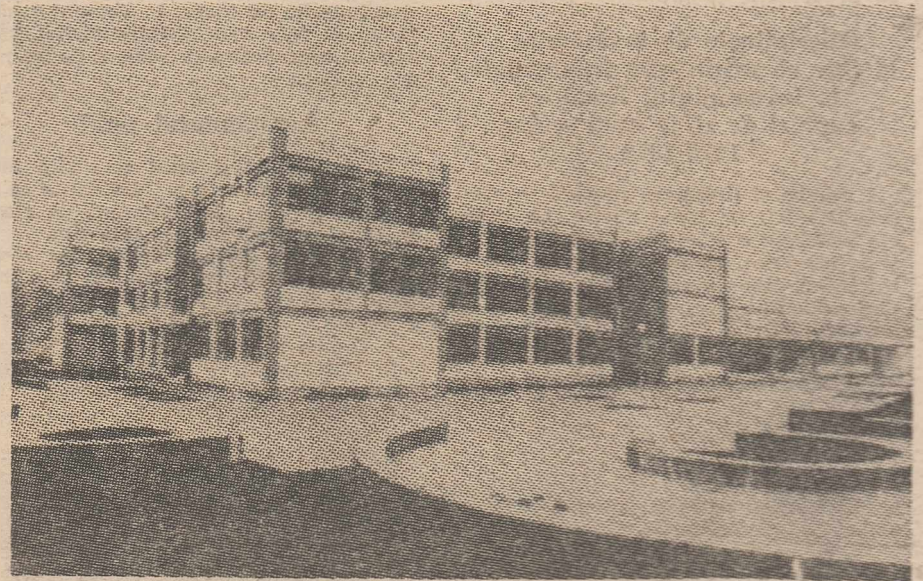
Autoritatea mamei în familie este cunoscută. Dar pentru asta, ea știe să creze astfel de relații între copii, încît și un lucru mărunț să pară important. Ea știe să aducă noi puncte de vedere. Știe să observe. Știe să-și ia rămas bun. Știe să risipească tristețea și să aducă bucuria.

Ca și ea este și Erih Valterovici — modest, drept și demn. Cît timp copiii mai vîrstnici erau mici, ei avea o mulțime de griji, legate de casă și familie. Dar gîndiți-vă : în toți acești ani el a făcut 18 inovații și raționalizări ! El s-a numărat printre primii oameni din oraș care au devenit eroi ai muncii socialiste, primind din partea statului mai multe distincții. Și în tot acest răstimp se ocupa și de muzică — în prezent, împreună cu cei trei băieți mai mari ai săi cîntă în orchestra Casei de cultură.

— Știți, îmi spunea el odată, eu și soția mea ne gîndim îndelung să trăim astfel încît copiii noștri să nu le fie rușine cu noi...

VLADIMIR KURMAEV
redactor la „Ucitelskaia gazeta”
Moscova

R. S. F. IUGOSLAVIA

Preocuparea de a întări caracterul științific, modern al procesului instructiv-educativ, al pregătirii elevilor de la toate nivelele de învățămînt — este însoțită, în R.S.F. Iugoslavia, de măsuri sistematice pentru dezvoltarea și întărirea bazei materiale a școlii, în raport cu exigențele societății contemporane. În fotografie, noua clădire a Școlii elementare „Iovan Popovici” din Novisad.

SPIRITUL DE ECONOMIE

Un popor devine cu atît mai prosper pe plan material și spiritual cu cît reușește să consume mai puțin decît cîștigă, spre a putea cheltui în mod superior ceea ce a fost astfel economisit. Tot așa, pe plan individual, cumpătarea, buna gospodărire, arta de a ști nu numai cum se cîștigă banul, ci și cum se păstrează acesta sînt virtuți cu multe valențe care pot conferi traiului un plus de siguranță și liniște, de frumusețe și bogăție morală. Bani risipiți prin excesul, să spunem, alimentar sau vestimentar — ar putea aduce foloase mai sigure pentru sănătatea și dezvoltarea armonioasă a ființei umane dacă, renunțînd la asemenea exagerări, ei ar fi cheltuiți pentru cunoașterea valorilor artistice create de omenire și de poporul nostru, pentru delectarea cu capodoperele muzicii, literaturii, picturii,

pentru excursii, sport și cultura fizică etc.

Ca proprietari ai mijloacelor de producție, ca stăpîni ai propriei lor soarte, oamenii muncii din România socialistă și-au făcut din acțiunile de economisire — și nu numai a banilor, ci și a bunurilor materiale, a timpului, a efortului etc. — o datorie pe plan social și individual, generatoare de noi valori. De aceea, capătă o semnificație deosebită în societatea noastră cultivarea, de la cele mai fragede vîrste, a grijii de a nu risipi, de a folosi totul cu chibzuință, datoria individului de a-și înfrîna șirul nesfîrșit al dorințelor, pentru a pune deoparte ceea ce e rezultat din aceasta, ceea ce e economisit și pentru a folosi apoi totul mai bine, mai în profitul unei vieți elevate.

Este de înțeles, prin urmare, interesul pe care îl manifestă organizația școlii noastre pentru cultivarea spiritului de economie în rîndul elevilor, împreună cu toate calitățile pe care le implică acesta. Este de fapt continuarea unei tradiții mai vechi în școala noastră : la sfîrșitul secolului trecut, din totalul depunerilor prin casa de economii, cele aparținînd minorilor și școlărilor reprezentau nu mai puțin de 25%, datorită muncii corpului didactic și a obligației chiar, pe care o aveau directorii de școală ca : „în dimineața fiecărei zile, înainte de a începe

cursul, să meargă în fiecare clasă și să expună școlărilor binefacerile economiei” (din lucrarea „Centenarul Casei de Economii și Consențămînt 1864—1964”, București, Editura științifică, 1964, pag. 47) ; numărul posesorilor de librete de la capitolul „minori și școlari” (de fapt erau aproape în totalitatea lor școlari) a crescut în această perioadă an de an (în 1882 erau 17 557 de posesori ; în 1890 — 31 974 ; în 1899 — 52 691). Mai tirziu, documentele care serveau legislația învățămîntului detașează caracterul mai organizat al acțiunii de economisire, prin înființarea unor case de economii școlare. Astfel, în Legea pentru învățămîntul primar de stat din 26 iulie 1924, la capitolul XVII, intitulat „Casele de economii școlare”, în articolul 191 se precizează : „Școlarii vor depune sume la casa de economii cu scopul de a fi deprinși cu economia și prevederea. Casele de economie școlară funcționează sub conducerea învățătorilor și supravegherea directorilor”.

Reluată în școlile din zilele noastre, această tradiție, cu implicații educative mult mai largi și semnificații sociale specifice orînduirii lipsite de exploatare — este servită de acțiuni educative largi ce se desfășoară în învățămîntul de toate gradele. În plus, anul acesta a fost hotărîtă, printr-un ordin al ministrului educației și învățămîntului și

al președintelui Casei de Economii și Consențămînt, organizarea în școli generale, licee și școli profesionale a unor case de economii școlare. Scopul acestor instituții specializate, de economii pentru elevi, este, după cum menționează statutul lor, educarea elevilor în spiritul economiei și gospodăririi cu chibzuință a banilor ; popularizarea în rîndul școlărilor a foloaselor economisirii și păstrării la C.E.C. ; efectuarea operațiilor de primire și restituire a banilor economisiți la C.E.C., între altele și pentru a-l obține cu asemenea operații, care este bine să intre în viața fiecărui cetățean. De asemenea, sînt prevăzute acțiuni de discuție cu elevii despre virtuțile cumpătării, despre folosirea cu chibzuință a banilor, buna gospodărire a bugetului fiecărui om și fiecărei familii, pentru cultivarea încă de la vîrsta școlărității a disponibilității pentru valorile care ne îmbogățesc mai ales pe plan spiritual.

Cadrele didactice, care sînt chemate să creze climatul propice pentru ca activitatea caselor de economii școlare să fie cît mai rodnică, înțeleg totodată profundul substrat educativ al acestei acțiuni („grija de a economisi — spunea G. B. Shaw este rîdăcina tuturor virtuților”), ca și importanța ei pe plan social, școala avînd datoria să crească pe cetățenii preocupăți de sporirea avuției naționale, de prosperitatea colectivă și individuală.

M. VERONE